

РОЙОС УКРАЇНИ

Газета Верховної Ради України

№ 147 (897) ♦ Четвер, 4 серпня 1994 року ♦ Ціна договірної

ХАЙ СОНЦЕ НЕ ПЕЧЕ, НЕ ЇСТЬ, НЕ СУШИТЬ...

Урожай у 1994 році буде найнижчим за останні 20 років

За прогнозами фахівців Міністерства сільськогосподарства й продовольства України, врожай зернових у регіонах в 1994 році становитиме, орієнтовно, 34 мільйони тонн — найнижчий врожай за останні 20 років.

Висновок зроблено на підставі аналізу реальному стану посівів, запасів продуктивної вологи, прогнозу погодних умов на літній період вегетації.

Цього року через позанізовані погодні умови озимі культури загинули майже на 3 млн. га, що у 6 разів більше порівняно з минулим роком. Близько 5 мільйона га, на яких загинули озимі й багаторічні трави, були перестіяні в основному ячменем, а також горохом, вівсом і кукурудзою.

Окрім несприятливих погодних умов на стані зернових культур негативно позначилися нестача мінеральних добрив, засобів захисту рослин, а також паливно-мастильних матеріалів.

За даними Мінстату, площі

зернових культур цього року порівняно з попереднім скоротилися на 2 відсотки. Всього під урожай 1994 року посіяно 14,6 млн. га зернових культур, у тому числі ранніх зернових культур більше 12 млн. га.

Скорочення площі зернових культур пов'язане насамперед із скороченням у 19 областях площі посіву кукурудзи на зерно.

У структурі зернових продовжує зростати питома вага площ під фуражними культурами. У порівнянні з 1993 роком площа продовольчих зернових скоротилася більш як на 1 млн. га, а питома вага — на 6,7 відсоткового пункту. В той самий час зернофуражних — збільшилася на 817 тис.

У 1993 році валовий збір зерна становив 44,5 мільйона тонн, у 1992 році — 38,5 мільйона, у 1991 році — 38,67 мільйона тонн.

Жнива-94

(Интерфакс—Україна).

3 тривогами і надіями

Попри все Полтавщина збирає урожай організовано. Чим же порадуватиметься цього літа жителі Полтави? Розповідає перший заступник голови облвиконкому Василь Шапран:

— Ранні зернові й зернобобові займали площу 612 тисяч гектарів. Урожайність, що дає, дещо нижча торішньої, хоча в цілому виходить понад 30 центнерів з гектара, що дає можливість повністю виконати державний контракт з продажу хліба — 734 тисячі тонн, а також засипати всі ресурси, видати натуроплату. Як і торік, рекомендуємо частину натуроплати давати комбикормом, крупами тощо. Свій внесок зроблять і фермери. Таким чином, Полтавщина свою першу заповідь перед країною виконає.

З області в уряд надійшли пропозиції, щоб при виконанні держконтракту на 70 відсотків платити 50-відсоткову надбавку. По-друге, необхідно підвищити ціну на горох і ячмінь, оскільки ними пересіяно багато площ. Необхідно і своєчасно розраховуватися за здане зерно, адже держава уже заборгувала товаровиробникам 546 мільярдів карбованців. Непокій і постачання паливно-мастильних матеріалів, адже зібрати хліб — півділа. Треба ж і солому заскритувати, і стерню злущити, та й поспіна — не за горами.

Важкий хліб півдня

Для Миколаївщини спека — не дивина. Але нинішня! Навіть вночі здається, що сонце так і не встигло піти на відпочинок. Ось ця спека і диктує ритм життя. І лік їде інколи не на діні, а на годині.

У жнива зерновий тік є тим місцем, в якому сходяться нитки всіх зв'язків збирального комплексу. Тут як ніде відчужується весь життєвий ритм. Варто зупинитися кільком комбайнам, як і тік починає ліхотіти. Побувавши на току КСП «Прогрес», ми переконалися, що тут життєвий комплекс від поля до елеватора працює чітко. Шойно головний агроном господарства Ігор Шелар, одержавши дані від ватарів, визначив: середня врожайність досягла 33 центнерів з гектара. За важких умов цього року це високий врожай, лише на кілька центнерів нижчий від торішнього, рекордного. І в цьому результаті проявилася не лише вміння хліборобів вирощувати хліб, а й не втрачати його. Наприклад, комбайнери Едуард Яциленко, Анатолій Селіщев, Лія Ставіла, значно, що машини в них старі, чорпанку по кілька годин їх упилюють, щоб не допускати втрат зерна. На току господарство докпілила команда пенсіонерів на чолі з 76-річним В. Ковбасом. Вони не випустять автомашини з негерметичним кузовом, підметуть кожну зеринку.

(Закінчення на 8-й стор.)

На знімку: голова районної Ради Микола Завгородній (ліворуч) задовольний ходом збирання урожаю.

Спека поважає обачних

Голова Чернігівської обласної Ради Петро Шаповал звернувся до керівників підприємств, організацій, голів райрад з листом, в якому закликав їх проявити пильність у пожежонебезпечний період. Стривоженість ця небезпідставна. У

перші дні жнив вогонь знищив хліба більш як на 10 гектарах, у колосісті Імені Фрунзе Чернігівського району згорів «Дон-1500».

Ще більш втрат зазнало лісове господарство Придесення.

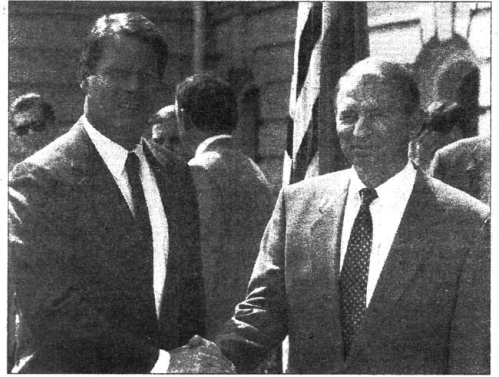

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

ПЕРШИЙ З ВИЩИХ

«Сполучені Штати Америки зацікавлені в подальшому розвитку міцних широкомасштабних двосторонніх відносин з Україною», — заявив віце-президент США Альберт Гор, який перебував у Києві з офіційним візитом. Під час переговорів з Президентом нашої держави Л.Кучмою американський віце-президент підкреслив, що як тільки Україна підготує всебічний план реформ, Захід одразу ж простягне їй руку допомоги у вигляді позик та субсидій. Як повідомляють американські представники, Вашингтон уже направив до Києва економіста з Массачусетського технологічного інституту, який консультуватиме українських урядовців щодо виконання вимог міжнародних фінансових організацій для одержання кредитів на суму понад 4 мільярди доларів. Під час зустрічі з Головою Верховної Ради О.Морозом віце-президент США заявив, що Україна є важливим стабілізуючим фактором в Європі і Сполучені Штати зобов'язані допомагати їй. У свою чергу, О.Мороз запропонував А.Гору як керівникові американського сенату підтримувати постійні контакти, а згодом підписати угоду про обмін інформаційними матеріалами. Це, на думку Голови Верховної Ради, було б корисно, бо, зокрема, нині на науковій основі триває перебування роботи українського парламенту. Під час переговорів у Києві, на відміну від попередніх візитів, головне місце займали економічні проблеми. Ще однією особливістю було те, що А.Гор став першим іноземним лідером високого рівня, який зустрівся з новим Президентом України Л.Кучмою. В листопаді планується візит українського Президента до США.

Продиктовано в номер

Ветерани підтримують «ГУ»

Президія Мєнської райради ветеранів війни та праці Чернігівської області обговорила публікацію «Голосу України» «Ділили в Мені квартиру» і визнала її справедливою. Керівництво громадської організації у зв'язку з виступом газети знову відвідало міськраду і порушило питання про негайний ремонт та газифікацію квартири медреси-фронтальовичів К. Фоменко. Президія обласної ради ветеранів взяла під свій контроль виконання цього рішення.

Рано чи пізно, але йти доведеться

Вища рада безпеки Молдови висловила за продовження консультацій з Росією щодо підготовки двосторонньої зустрічі з питань виведення російських військ з території республіки. Найгострішим питанням переговорів може стати погодження строків виведення військ Російської Федерації. Учасники засідання відзначили, що треба враховувати ряд об'єктивних чинників, наявність яких унеможливає негайне виведення військ, і підкреслили особливу важливість підтримки, що надають Молдові міжнародні організації в процесі справедливого розв'язання цієї проблеми.

А Саддам Хусейн оцінив гідно

«Сполучені Штати, ставлячи до Іраку із зростаючою ворожістю і ставлячи іракський народ на межу голоду з політичних міркувань, що не відповідають резолюціям Ради Безпеки ООН, інверто відмовляються визнати факт виконання Іраком своїх зобов'язань», — йдеться у розповсюдженій посольством Іраку в Москві заяві. Багдяд вважає, що США розійшлися з волею світового співтовариства в особі більшості членів РБ ООН на чолі з Росією, Китаєм і Францією, які констатували, що Ірак виконав те, що від нього вимагали. «Позиція Росії, która висловила за зняття з Іраку економічної блокади, одержала гідну високу оцінку президента Саддама Хусейна», — наголошується в заяві.

Офіційно

Олександр Мороз
відбув
у Чернівецьку
і Львівську області

З дводенним робочим візитом вивчив у Чернівецьку і Львівську області Голова Верховної Ради України Олександр Мороз. У програмі перебування — зустріч з керівництвом і активом областей, відвідання підприємств і господарств, зокрема чернівецьких, заводу «Кварц», який здійснює конверсію виробництва, діагностичного центру, а також колгоспу «Дружба» Кіцманського району, зустріч з їх колектива-

ми. Голова парламенту України ознайомиться з тим, як йдуть процеси політичних і економічних перетворень на Буковині та Львівщині.

Президент України
у Причорномор'ї

Президент України Леонід Кучма відвідав розташовану в Первомайській. Миколаївській області ракетну базу.

Леонід Кучма побував у сільськогосподарських колективах Миколаївської та Херсонської областей, ознайомився з ходом збирання та продажу держави зерна нового врожаю.

Леонід Кучма відвідав також Кульдорівський комбі-

нат хлібопродуктів в Одесі. Він ознайомився з роботою підприємства, побував у цехах, в побутовому і лабораторному корпусі млинарського комплексу, розмовляв з трудівниками, відповів на їхні запитання.

Леонід Кучма відвідав також ряд сільськогосподарських колективів Комінтернівського району, який постраждав внаслідок небуваля посухи, провів робочу нараду з головами обласної і районних Рад народних депутатів, а також керівниками всіх рівнів аграрного сектора Одещини.

Указ Президента України

Про нагородження Почесною відзнакою
Президента України

За вагомий особистий внесок у підвищення ефективності металургійного виробництва, освоєння випуску нових видів високоякісної металопродукції на основі впровадження сучасних ефективних технологій постановляю:

Нагородити Почесною відзнакою Президента України працівників Криворізького державного металургійного комбінату «Криворізьсталь»:

Брюховецького Івана Володимировича — агломатника;
Гурова Вадима Миколайовича — начальника мартенівського цеху.

Президент України
Л. КУЧМА

м. Київ, 29 липня 1994 року

Колективу Криворізького металургійного комбінату

Дорогі друзі!
Від імені Уряду України і від себе особисто сердечно вітаю вас із значним ювілеєм — 60-річчям від дня пуску Криворізького металургійного комбінату. Перша плавка чавуну, що видана 4 серпня 1934 року, провістила про народження «Криворізьсталі» — майбутнього металургійного гіганта, який весь цей час був головним експериментальним полігоном чорної металургії, а його славний трудовий колектив давав путівку в життя найбільшим доменим печам, мартеновським конверторам і прокатним станам, виплавляв найкращі сорти сталі.

Протягом років комбінат справедливо вважається одним з найбільших металургійних підприємств світу, а всі, хто зв'язував свою долю з ним, завжди виявляли в своїй нелегкій праці зразки високої майстерності, наполегливості і терпіння у подоланні труднощів.

Саме тому я хочу висловити тверду надію, що і за наступні надалішні складні часи металургії «Криворізьсталі» будуть настійно шукати шляхів до подолання кризи, подальшого збільшення обсягів реалізації своєї продукції, впровадження прогресивних методів господарювання, новітніх технологій та поліпшення якості металу.

Ми сподіваємось, що колектив «Криворізьсталі» і надалі буде флагманом дашої металургії, внесе вагомий внесок у економічне піднесення незалежної України, підвищення життєвого рівня нашого народу. Хай і надалі слава криворізької сталі буде своєрідною візитною карткою нашої держави!

Бажемо вам, дорогі криворізькі металурги, доброго здоров'я, трудової та життєвої наснаги, щастя і благополуччя!

Прем'єр-міністр України
В. МАСОЛ

Сесія перша — проблеми «бородаті»

Київ уже в перші місяці нашої роботи повинен відчувати його долю у наших руках. З такими словами голова Київради звернувся до депутатів та гостей під час відкриття першої сесії міської Ради народних депутатів двадцять другого скликання.

Леонід Косаківський висловив надію, що депутати у своїй роботі виражатимуть інтереси не окремих течій чи партій, а всіх киян, детально зупинився на проблемах, які впершу чергу треба вирішити. Серед них —

формування бюджету, стан промислового виробництва, екологія, боротьба із злочинністю тощо.

Як наголосив голова міськради, найбільшим часом депутати також розглянуть питання, пов'язані із забудовою столиці, використанням її земель, залученням вітчизняних і іноземних інвестицій, створенням муніципального банку. Поза увагою Ради не може стояти й проблема київського виробника: як домогтися, щоб магазини

столиці були наповнені товарами місцевого виробництва. Серед нагальних проблем і такі, як конверсія столичних підприємств «оборонки», справедлива та соціально орієнтована приватизація.

Особливо турбує статус Києва як міста, що потерпіло від аварії на ЧАЕС, значний голод на міській. У зв'язку з цим треба вирішувати проблеми забезпечення киян чистою водою, малоків — якісним дитячим харчуванням.

До 50-річчя Перемоги

і повстала Варшава

У ці перші серпневі дні громадськість Польщі широко відзначає 50-ту річницю варшавського збройного повстання проти німецько-фашистських загарбників. Розпочалося воно з ініціативи польського емігрантського уряду. Йкий перебував тоді в Лондоні, силами його підпілля, зокрема збройних угруповань Армії Крайової. До виступу армії відразу ж приєднались десятки тисяч польських патріотів, яким поперек горла став фашистський гніт. Керівники повстання ставили амбіційну мету — заволодіти столицею до того, як туди увійде Червона Армія і польська Армія Людова, сформована на території тодішнього Радянського Союзу.

Як відомо, повстання, яке тривало понад два місяці, закінчилося поразкою польських патріотів. Гітлерівці жорстоко придушили його, в ході бойових дій і терору окупантів загинуло близько 200 тисяч варшав'ян, місто за наказом Гітлера було майже повністю зруйноване.

Історики по-різному пояснюють причини поразки повстанців. Маршал Г. Жуков, який тоді координував дії 1-го і 2-го Білоруських фронтів на території Польщі, пише, що ні командування радянських військ, ні 1-ї армії Війська Польського зазвичай не були попереджені керівником повстання Бур-Комаровським про підготовку виступу варшав'ян. Не було ніяких спроб з його боку пов'язати дії повстанців з планами радянського командування. Мало того, з боку нашого фронту до Бур-Комаровського були перекинуті на парашутах два офіцери-зв'язківці, але він відмовився з ними розмовляти.

Інші історики твердять, ніби Сталін з політичних міркувань не подав необхідну допомогу повстанцям.

Що ж, мінє час, історія поставить все на свої місця. Сьогодні ж маємо відзначити, що в роки війни столиця Польщі чи не єдина в окупованій Європі масово піднялася на боротьбу з гітлерівцями і зробила значний внесок у перемогу над фашизмом.

Володимир ЧЕРКАС

Постанова Верховної Ради України

Про введення в дію Закону України
«Про захист інформації в
автоматизованих системах»

Верховна Рада України постановляє:

1. Закон України «Про захист інформації в автоматизованих системах» ввести в дію з дня його опублікування.

2. До приведення законодавства України у відповідність із Законом України «Про захист інформації в автоматизованих системах» чинне законодавство України застосовується у частині, що не суперечить цьому Закону.

3. Кабінету Міністрів України в тримісячний термін: привести у відповідність з цим Законом постанови і розпорядження Уряду України; забезпечити перегляд і скасування міністерствами, державними комітетами і відомствами України їх нормативних актів, у тому числі інструкцій, які суперечать цьому Закону; визначити в межах діючих структур орган, який повинен здійснювати управління захистом інформації.

4. Комісії Верховної Ради України з питань науки та народної освіти, з питань законності і правопорядку в місячний термін розробити пропозиції щодо внесення доповнень до Кодексу України про адміністративні правопорушення, Цивільного і Кримінального кодексів України, які передбачали б відповідальність за порушення цього Закону.

Голова Верховної Ради України
О. МОРОЗ

м. Київ, 5 липня 1994 року

(Текст Закону друкується на 6-й стор.).

Указ Президента України

Про призначення В.Радченка міністром
внутрішніх справ України

Призначити Радченка Володимира Івановича міністром внутрішніх справ України.

Президент України
Л. КУЧМА

м. Київ, 28 липня 1994 року

Заможні селяни — порятунком для держави

Життєві дороги корінного волинянина, вченого агронома-економіста Ростислава Чап'юка досить складні. За те, що завжди має власну думку, не боїться її висловлювати і обстоювати, любив і пропонував історію свого краю, має великі неприємності, конфлікти з керівництвом. Багато їм працювало у партійних органах, де обіймав високі посади; йому пропонували велике майбутнє, та років два тому ходив безробітний. Віднайдено — науковий співробітник Інституту аграрної економіки Української академії аграрних наук.

Р. Чап'юк — засновник Селянської партії України, голова її Волинської обласної організації. На першому з'їзді СЕПУ обраний до складу президії Вищої Ради. Нині — претендент на мандат народного депутата України по Кіровоградському виборчому округу № 71. Що головне в його передбачуваних пропозиціях?

— Дуже болять мені наше село, яке потребує негайної аграрної реформи. Те, як воно живе, не влаштує нікого. Що робити? Земля мусить належати тим, хто її обробляє. Тільки корінний селянин за підтримки держави зможе відродити село.

Проведення аграрної реформи має перетворити селян із пасивних суспільства, з низькооплачуваних, а останнім часом і безоплатних донорів держави, яких ще й беззастовно хочуть зробити винуватим усіх теперішніх бід України, в найбільш

шановану верству народу. Приклад такого ставлення повинна подавати своїми законами і постановами насамперед Верховна Рада. Пролукія села має оплачуватися на рівні, який за безпечував би оплоту праці сільських трудівників не нижче за індустріальних працівників відповідної кваліфікації. Бо де це бачено, щоб наші селяни впродовж чотирьох—п'яти місяців не одержували грошей? Мікало, що було б, коли б члени уряду кілька місяців сиділи без зарплати? Нереконаний: держава не повинна беззастовно селянина, а селянин — без держави.

— Якщо станете народним депутатом, то якими будуть ваші перші кроки в законодавчому процесі?

— Я противник будь-яких депутатських пільг. Даруйте,

що це таке: депутатський імунітет? А яка різниця між депутатом і, наприклад, дияконом? Майже всі йнішні депутати у своїх передвиборчих програмах заявляли, що в першу чергу відстоюватимуть інтереси простих людей. Ні, я не за те, щоб народний депутат у черзі за пільгою був останній. Квартири у Києві, висока зарплата, різні блага... Це в той час, коли здебільшого люди живуть дуже бідно. Склад свої депутатські повноваження, будь ласка, йди працювати, як і всі інші. Моє твердження: народні депутати мають жити життям трудового народу, бути повністю підвладні виборчим і відповідальні перед Законом.

— Ростиславе Степановичу, на словах звучить усе гарно. Та нерідко буває, що в парламенті людина стає зовсім іншою...

Зі мною такого не буде. Якщо мене обериуть народним депутатом, то служитиму не особам чи певним групам, а народові, виражатиму інтереси людей праці, своїх виборців.

— Але ви — член Селянської партії. Є відповідна дисципліна, рішення керівних органів партії для її членів...

— Я дорожу тим, що є одним із засновників Селянської партії України, яка виражає інтереси трудового селянства. На Волині, наприклад, більшість членів нашої партії — механізатори. Прості люди. Є педагогі, керівники господарств. Тобто ті трудівники, праця яких тісно пов'язана з селом, його проблемами.

Інтер'ю взяв
Богдан БЕРЕЖЕТА.
Волинська область.

УСІ — ЗА СОЮЗ. КОЖЕН — ЗА СВІЙ

У парламентських фракціях і групах

Котрийсь з членів групи «Єдність» запевняв мене, що її назва уособлює спільність поглядів на стрижневі проблеми державної політики. Заступник голови Комісії законодавчого забезпечення свободи слова та засобів масової інформації харків'янин Володимир Алексєєв так не вважає. Він у квітні разом з нинішніми народними депутатами Олегом Тараном, Олегом Дьомініним, Олегом Чорноусенком та іншими створював кістяк майбутньої групи і має щодо цього цілу низку незастережених переконань.

Володимир Геннадійович, «Єдність» репрезентує в парламенті два з половиною десятки високоосвічених народних депутатів східно-південних регіонів України — Донецька, Дніпропетровська, Запоріжжя... Найбільш індустріально розвинених і колись інтегрованих у союзні ринки. Очевидно, певна розбалансованість економічних зв'язків, спричинена розвалом колишньої системи, найдошкульніше позначилася саме на Сході, де виборці аустими своїх народних депутатів сьогодні наполягають на економічному союзі з Російською Федерацією. Для правих радикалів — це сигнал для звинувачень у намаганні відновити імперію.

Я готовий заперечувати, що Україна соціалістична була таким собі домініоном Російської імперії. Згадайте лише, що наша економіка споживала дешеву сировину, рекрутувала у союзні міністерства та владні органи десятки, а то й сотні високопрофесійних кадрів...

Як безпартійний кандидат технічних наук, до 85-го року я добре розумів, що тодішня соціально-економічна система вичерпала себе і неспроможна забезпечити народу гідний рівень життя. Проте вже скоро пересвідчився, що перебуваючи процеси в Україні пішли у русло, вимощене поборниками соборності України, а насправді — ізоляції від Росії. Зрештою, то була головна причина, чому на початку дев'яностих років я прийшов у політику, став одним із засновників Громадянського Конгресу України (штаб-квартира у Донецьку — С. В.), балотувався до Верховної Ради І, зрештою, увійшов до групи «Єдність».

Інакше кажучи, на вашу думку, економічні негаради України спричинені розвалом економічних зв'язків з Російською Федерацією: встановленням митних бар'єрів, відокремленням банківської системи, втратою сировинних та товарних ринків... Але ж без усього цього не було б держави І, погодьтеся, не скрізь ці зв'язки розірвалися навіть на рівні підприємств...

Дяєкі, справді, збереглися, але всупереч політичному курсу, а не завдяки йому. У Харкові ніколи «стоять» майже всі підприємства: криза неплатежів, брак обігових коштів, заторваність продукції, яку слід було відвантажувати на експорт. Хіба це не переконує у тому, що самотужки, не маючи виходу на сировинні і товарні ринки ближнього зарубіжжя, Україні не здолати кризи? Тільки закріпившись на

євразійському просторі, про який вів мову Президент України Леонід Кучма, ми здатні повернути імідж економіки могутньої держави.

Ще є дорога на Захід... Не плескайте лікуші, що там нас чекають з розпростертими обіймами. Не забувайте, Європейське Співтовариство ставить Україну, здається, на 149-те місце у переліку країн з найбільш сприятливим інвестиційним кліматом. Не забувайте і про те, що для досягнення нинішнього рівня життя Європі потрібно було б більше як 40 років наполегливої праці. І навіряд чи вона погодиться утримувати 52 мільйони бідних українців. Але Європейське Співтовариство не приховує своїх намірів щодо інтеграції найбільш розвинених країн. Це пояснюється передусім тим, що завоювати нові ринки тепер можна тільки наукоємними технологіями і високотехнологічними товарами. За деякими підрахунками, вони конкурентоспроможні на території, де проживають принаймні 300 мільйонів чоловік. Якщо ми апіорі втратили такий ринок, ми повинні його знайти. І ніхто мене не переконує у тому, що шукати потрібно у Німеччині, а не на території колишнього Союзу, який був спільним економічним простором для всіх республік близького зарубіжжя.

Володимир Геннадійович, мені здається, так само неохоче, як держава Європейського співтовариства, з нами співпрацює і Росія. Я згоден з вами, коли ви кажете про небезпеку опини-

тися у ролі країни-аутсайдера на західноєвропейських ринках. Але зволікання з розгортання економічних реформ, як на мене, загрожують Україні там самим на ринках ближнього зарубіжжя. Росія та її східні сусіди за три останні роки значно просунулися вперед, реформували виробничі відносини, здійснивши ряд структурних змін в економіці. Та що там Росія! Цього року обсяги інвестицій у такі республіки, як Казахстан і Туркменістан, значно перевищують її кошти, що їх побибля-ли спрямувати в Україну. Захід ніби каже: під лежачий камінь...

Справді так. Але це тільки ще один аргумент на користь економічного союзу з Російською Федерацією. І вважає: нині в парламенті немає жодного депутата, який був би проти союзу. Ті — за Балто-Чорноморський союз, ті створюють Чорноморську асоціацію. Навіть обговорюють перспективи створення спільних банків. Та тільки хтось заведе мову про економічний союз з Росією — одразу: ату його!

То все-таки, даруйте, чому ваша група називається «Єдність»?

Бо у ній працюють депутати, яких єднають концептуальні підходи до здійснення державної політики. Про один з таких підходів ми й вели мову. Депутати «Єдності» стоять на некому інстинктивних засадах, проте відкидають націоналістичну ідеологію. І, сподіваюсь, ви зрозуміли з нашої розмови: у своїй діяльності ми керуємось реаліями.

Записав Сергій ВУСАТИЙ.

Точка зору

Спробуймо об'єднатися навколо основних цінностей цивілізації

Професор Інституту міжнародних відносин Київського університету імені Тараса Шевченка Юрій Мальчин — дитя свого часу у хорошому значенні цього словосполучення. Отримавши фах історика, зрозумів, що алфари й омеги — все-таки в економіці, і без економічної освіти людина приречена на те, що її аналітичний погляд на світ хвилюватиме на поверхню та емоційність. І з точки зору політолога це справді незалежна істина. Валується вперше. Коли щось відбувається вперше, то природно запитати: «А чому раптом?»

Скажу. Замало написати гарну статтю (лексика з сімейного побуту, дружина за фахом журналіст) чи навіть гарну книгу. Треба спробувати реалізувати. А це дві великі різниці. Теорія, згінюється із життям, занас великих правок.

ЧОМУ ЧОТИРИ РОКИ РЕФОРМ НЕ МОЖНА НАЗВАТИ БЛИСКУЧИМИ

Чотири роки йдуть реформи, але людини стає все гірше і гірше. І це не все: ми бачимо катастрофічний спад у економіці. Отже, або неправильно вибраний вектор реформи, або реформатори не ті. Реформи неефективні, бо вони за рахунок людини. Масмо зубожіння, розбазарювання інтелектуального потенціалу, відсутність пошуків не лише на здоровий глузд, а й на науковий інтелект. 47 тисяч науковців кинули інститути й подалися туди, де можна вижити. Людина, яка не може себе прогнотувати, не зацікавлена не лише в творчій праці, а й у будь-якій.

Коли пляшка газованої води коштує дорожче, ніж літр молока, тоді йдеться про згоряння сільськогосподарського виробництва.

Деталі?

Державна підтримка. Ми відійшли від держконтролю і держзакупівель, на продукцію тваринництва, овочі, картоплю, фрукти, а дарма. Ці речі треба закрити законодавчо. В першому кварталі авансувати сільськогосподарського виробника, як це прийнято в світі, на 50—70 відсотків. І зменшити податки від фантастичних 80 відсотків до 30—35, щоб було вигідно займатися виробництвом. Налагодили справу так, щоб комерційним банкам вигідно було працювати з виробником.

ТОТАЛЬНА БЕЗВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

Складається враження, що ми потрапили в стан тотальної безвідповідальності. І чим вищий владний щабель, тим менша відповідальність. Кілька років нам нав'язували ідею, що не треба шукати винних і крайніх.

З вини кого сталися помилки? Чи ми щось недоумали, чи десь помилилися, чи неправильний шлях вибрали? Якщо йдеться про розбазарювання і розкрадання народногосподарського добра — то хто його розбазарює і розкрадає? Якщо гроші опинилися за кордоном, то чому їх не повертають? У світі існують для цього механізми. А людям, які це зробили, треба дати правову оцінку.

ЦЕ ВСЕБІЛЬНЕ СЛОВО «МЕХАНІЗМ»

Найкращі наміри — постанови ВР, укази Президента, постанови Кабінету міністрів — або не мають механізмів реалізації, або мають недосконалі, й не закладає на міра відповідальності. Напрацювання законів, Верховній Раді слід час від часу проводити парламентські слухання — а як вони виконуються?

Є ТАКА ПАРТІЯ!

Трудовий конгрес України — партія конструктивного центризму, здорового глузду, яка об'єднує працюючих представників усіх форм власності, в центрі якої — людина. Саме перша умова реформи — сильні соціальні гарантії, коли людина відчує, яка й та її дітям з тих реформ користь.

— 70 років у центрі уваги теж була людина. Чим відрізняється ваша людина й ваша увага від попередньої?

— Я належу до людей, які дуже уважно ставляться до минулого — і критично, й відносно беручи на озброєння те позитивне, що було. Ми себе могли годувати, мали високій освітній рівень, хто гірше, хто краще, але користувалися послугами безплатної медицини. До цього тепер треба додати можливість реалізувати себе в праці, духовному житті, політиці. Широкомасштабно, поширюючи, як це відбувається в демократичних суспільствах.

ПАКІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЗЛАГОДИ

Добре, що в нас різні точки зору, це ознака демократичності суспільства, але настав час збирати каміня. І в лівах, і в правих, і на Заході, і на Півдні, і на Сході є те, що всіх нас об'єднує. Якщо ми знайдемо спільну точку зору на минуле, сьогодення, майбутнє і зафіксуємо на позицію врахування інтересів різних верств населення, різних політичних груп на основі головних цінностей цивілізації, — це й буде серйозне підґрунтя для політичного й економічного реформування суспільства.

Записала Людмила МИКИТЮК.

Життя Рад

РОСТЕ «СТОЛИЦЯ СТЕПОВОГО КРАЮ»

Про Василя Мухіна — голову Кіровоградської міськради — кажуть різне. Деякі вважають популярним на хвилях критики Компартії прийшов до влади і «все продав, роздав комерційним структурам». А деякі — тямуючо, роблять свою людину, спеціалістом-будівничим, що хоче зробити своє місто кращим. Останніх, мабуть, більше, бо завдяки їм він на останніх виборах знову став головою Ради. Та мова, власне, не про нього, а про його діла. А вони промовисті: попри тяжку скруту, у Кіровограді все ж таки щось будується, перебудовується, прокладають... Навіть складають спільно з київським Інститутом «Діпромісто» генплан розвитку Кіровограда до... 2010 року.

Попри те, що в останніх три роки різко зменшилися фінансування на капітальне будівництво, в місті зведено 857 будинків на 85 гектарах, обсяг будівництва значно зріс. Не залишилася поза увагою соціальна сфера. 1991 року побудовано школу № 16, у 1992-му завершено будівництво ще однієї школи в новому мікрорайоні на півторі тисячі міськ, а ще через рік там же споруджено дитсадок.

Вона, може, для освіти подарунком не такий уже й великий, але ще ж є медицина, культура. То й вони не залишили поза увагою. Введено в дію дві стоматологічні, колишній готель «Добруджа» переобладнано в дитячу лікарню, розпочато будівництво дитячої інфекційної лікарні та хірургічного корпусу. Ввели в дію тролейбусні лінії і прокладають нові, запрацювала нова телефонна станція, відкрито два магазини-пекарні для забезпечення мешканців свіжим хлібом. Незабаром відкривається ще один. Днями зустріть перших відвідувачів музею видатного художника-земляка Олександра Осьморянка, триває реставрація будинку І. Карпенка-Карого (Тобілеви-

ча) та відновлення помешкання видатного польського композитора й піаніста К. Шимановського. Можна було б перелічувати багато. Як і недоброби, чим частенько докоряють Мухіну та його команді. Але в кожного — власні мірки. Той бачить у калюжі зорі, а той — лише калюжу. А в нинішній непростій ситуації навіть неозоримим оком видно: у Кіровограді все-таки щось робиться. А що саме? Мабуть, краще про це скаже сам Василь Мухін.

Наше місто має скластися як столиця степового краю. До цього ще далеко. Але в нас є усі передумови — історичні, економічні, культурні. Наші цінності, досягнення нагадують розписану мозаїку. По краях усіх їх треба зібрати, і тоді постане цілісна картина. Обласним центром ми стали не так вже й давно. Отож завдання Ради — перетворити його в розвинутий економічно, у висококультурний центр.

Сам Василь Георгійович вважає себе за людину конкретної справи і, як чесно признаєся, хоче, щоб по ньому залишилася добра згадка. Тому й «крутиться». То до італійців іде, щоб створити в місті спільне підприємство з вишивки шкір і пошиття взуття, то з бізнесменами веде мову про залучення коштів на містобудування, то організовує міський фонд соціального захисту мало-забезпеченого населення. Та все ж у цій круговерті буднів дедалі тікніше простежується в діяльності міського голови «одна, але полум'яна пристрасть» — будівництво. Можливо, тому, що сам за професією інженер-будівельник, закінчив технікум, потім Одеський будівельний інститут. Але якщо на будівельників вчаться, потім ними стають, то будівничим, мабуть, народжуються. Чи зумів він втілити задумане у життя і перетворити заштатний, занедбаний, патріархальний Кіровоград у «столицю степового краю», покаже час. Добре, що є бажання...

Микола ВОЛОК.

Кіровоград.

ЗАКОН УКРАЇНИ

ПРО ЕНЕРГОЗБЕРЕЖЕННЯ

Цей Закон визначає правові, економічні, соціальні та екологічні основи енергозбереження для всіх підприємств, об'єктів та організацій, розташованих на території України, згідно з цим Законом.

У цьому Законі викладаються такі поняття:

«енергозбереження» — діяльність (організаційна, наукова, практична, інформаційна), яка спрямована на раціональне використання та економічне витрачання первинної та перетвореної енергії і природних енергетичних ресурсів в національному господарстві, яка реалізується з використанням технічних, економічних та правових методів;

«енергозберігаюча політика» — адміністративно-правове і фінансово-економічне регулювання процесів видобування, переробки, транспортування, зберігання, виробництва, розподілу та використання паливно-енергетичних ресурсів з метою їх раціонального використання та економічного витрачання; «паливно-енергетичні ресурси» — сукупність всіх природних і перетворених видів палива та енергії, які використовуються в національному господарстві;

«раціональне використання паливно-енергетичних ресурсів» — досягнення максимальної ефективності використання паливно-енергетичних ресурсів при існуючому рівні розвитку техніки та технології і одночасному знятті негативного впливу на навколишнє природне середовище;

«економія паливно-енергетичних ресурсів» — відносне скорочення витрат паливно-енергетичних ресурсів, що виявляється у зменшенні їх питомих витрат на виробництво продукції, виконання робіт і надання послуг встановленої якості;

«енергозберігаюча технологія» — метод виробництва продукції з раціональним використанням енергії, який дає можливість одночасно зменшити енергетичне навантаження на навколишнє природне середовище і кількість енергетичних відходів, одержуваних при виробництві та експлуатації виготовленого продукту;

«норматив витрат палива та енергії» — регламентована величина витрат палива та енергії для даного виробництва, процесу, продукції, роботи, послуг;

«вторинні енергетичні ресурси» — енергетичний потенціал продукції, відходів, побічних і проміжних продуктів, який утворюється в технологічних агрегатах (установках, процесах) і не використовується в самому агрегаті, але може бути частково або повністю використаний для енергопостачання інших агрегатів (процесів);

«нетрадиційні та поновлювані джерела енергії» — джерела, що постійно існують або періодично з'являються в навколишньому природному середовищі у вигляді потоків енергії Сонця, вітру, теплої Землі, енергії морів, океанів, річок, біомаси.

РОЗДІЛ 1

ЗАГАЛЬНЕ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Завдання законодавства про енергозбереження

Метою законодавства про енергозбереження є регулювання відносин між господарськими суб'єктами, а також між державою і юридичними та фізичними особами в сфері енергозбереження, пов'язаної з видобуванням, переробкою, транспортуванням, зберіганням, виробленням та використанням паливно-енергетичних ресурсів, забезпечення заінтересованості підприємств, організацій та громадян в енергозбереженні, впровадження енергозберігаючих технологій, розробці і виробництві менш енергоємних машин та технологічного обладнання, закріплення відповідальності юридичних і фізичних осіб у сфері енергозбереження.

Стаття 2. Законодавство України про енергозбереження

Відносини у сфері енергозбереження на території України регулюються цим Законом, іншими актами законодавства України.

Стаття 3. Основні принципи державної політики енергозбереження

Основними принципами державної політики у сфері енергозбереження є:

а) створення державою економічних і правових умов заінтересованості в енергозбереженні юридичних та фізичних осіб;

б) здійснення державного регулювання діяльності у сфері енергозбереження на основі застосування економічних, нормативно-технічних законів управління;

в) пріоритетність вимог енергозбереження при здійсненні господарської, управлінської або іншої діяльності, пов'язаної з видобуванням, переробкою, транспортуванням, зберіганням, виробленням та використанням паливно-енергетичних ресурсів;

г) наукове обґрунтування стандартизації у сфері енергозбереження та нормування використання паливно-енергетичних ресурсів, необхідність дотримання енергетичних стандартів та нормативів при використанні палива та енергії;

д) створення енергозберігаючої структури матеріального виробництва на основі комплексного вирішення питань економії та енергозбереження з урахуванням екологічних вимог, широкого впровадження новітніх енергозберігаючих технологій;

е) обов'язковість енергетичної експертизи;

є) популяризація економічних, екологічних та соціальних переваг енергозбереження, підвищення громадського свідомого рівня у цій сфері;

ж) поєднання методів економічного стимулювання та фінансової відповідальності з метою раціонального використання та економічного витрачання паливно-енергетичних ресурсів;

з) встановлення плати за прями втрати і нерациональне використання паливно-енергетичних ресурсів;

и) вирішення проблем енергозбереження у поєднанні з реалізацією енергетичної програми України, а також на основі широкого міждержавного співробітництва.

Стаття 4. Об'єкти правового регулювання відносин у сфері енергозбереження

Об'єктами правового регулювання законодавства про енергозбереження є відносини у сфері функціонування енергетичного господарства України, проектування, створення та впровадження наукових та конструкторських розробок, пов'язаних з підвищенням ефективності використання палива та енергії, інформаційного забезпечення народного господарства та населення з проблем енергозбереження, а також у сфері управління та контролю за використанням паливно-енергетичних ресурсів.

Стаття 5. Суб'єкти правового регулювання відносин у сфері енергозбереження

Суб'єктами правового регулювання відносин у сфері енергозбереження є юридичні та фізичні особи, в результаті діяльності яких здійснюються:

а) проведення енергозберігаючої політики та заходів щодо енергозбереження в усіх галузях народного господарства — промисловості, транспорті, будівництві, сільському господарстві тощо, соціальній сфері та побуті, а також у сфері міждержавного та міжнародного співробітництва;

б) видобування, переробка, транспортування, виробництво, зберігання та використання всіх видів палива, теплової та електричної енергії;

виробництво та поставка енергетичного та енергопостачуючого обладнання, машин, механізмів, конструкційних, будівельних матеріалів та іншої продукції, приладів обліку, контролю і регулювання витрат енергетичних ресурсів; науково-дослідні, проектно-конструкторські, експертні, спеціалізовані монтажні, паливогазовий, ремонтні та інші види робіт і послуг, пов'язані з підвищенням ефективності використання та економії паливно-енергетичних ресурсів;

г) робота, пов'язана з розвитком і використанням нетрадиційних поновлюваних джерел енергії, вторинних енергетичних ресурсів, процесів заміщення дефіцитних видів палива;

д) визначення пріоритетних напрямів екологічно чистої енергетики і створення нових джерел енергії та видів палива;

е) інформаційне забезпечення народного господарства та населення з проблем енергозбереження і використання нових джерел енергії та видів палива; створення ефективних систем управління та засобів контролю за енергозбереженням.

Стаття 6. Державні програми енергозбереження

Для проведення ефективної цілеспрямованої діяльності держави щодо організації та координації дій у сфері енергозбереження розробляються та приймаються загальнодержавні, регіональні, місцеві та інші програми.

Порядок та умови розробки державних програм енергозбереження визначаються Кабінетом Міністрів України.

Стаття 7. Освіта і виховання у сфері енергозбереження

Виховання осадливого ставлення до використання паливно-енергетичних ресурсів забезпечується шляхом навчання у школі популяризації та пропаганди економічних, екологічних і соціальних переваг енергозбереження.

Знання у сферах енергозбереження та екології є обов'язковими для всіх посадових осіб, діяльність яких пов'язана з використанням паливно-енергетичних ресурсів.

Навчальні заклади включають до навчальних програм відповідні курси з питань енергозбереження.

Стаття 8. Наукові дослідження

Держава забезпечує умови для проведення систематичних комплексних досліджень у сфері енергозбереження для розробки наукових основ створення новітніх енергозберігаючих процесів і технологій.

Стаття 9. Управління у сфері енергозбереження

Управління у сфері енергозбереження спрямоване на забезпечення потреб народного господарства та населення України в паливі, тепловій та електричній енергії на основі раціонального використання енергетичних, економічних, екологічних та соціальних переваг енергозбереження, здійснення функцій енергетичної експертизи, контролю, прогнозування, інформування та іншої виконавчо-розпорядчої діяльності.

Державне управління в сфері енергозбереження здійснює Кабінет Міністрів України та уповноважений ним орган.

РОЗДІЛ II
ЕКОНОМІЧНИЙ МЕХАНІЗМ
ЕНЕРГОЗБЕРЕЖЕННЯ

Стаття 10. Мета і завдання економічного механізму

ПОСТАНОВА
ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИПро порядок введення в дію Закону України
«Про енергозбереження»

Верховна Рада України постановляє:

1. Ввести в дію Закон України «Про енергозбереження» з дня його опублікування.

2. Кабінету Міністрів України прийняти рішення, необхідні для застосування цього Закону.

3. Кабінету Міністрів України до введення в дію Закону України «Про

енергозбереження» розробити і подати Верховній Раді України проект Положення про використання коштів позабюджетних фондів енергозбереження.

Голова Верховної Ради України
О. МОРОЗ

м.Київ,
1 квітня 1994 року.

Метою впровадження економічного механізму енергозбереження в господарську практику є інтенсифікація та розширення процесів енергозбереження в умовах становлення та розвитку ринкових відносин в економіці.

Завданням економічного механізму енергозбереження є стимулювання раціонального використання та економії паливно-енергетичних ресурсів, застосування економічних і правових методів енергозбереження, впровадження технологічних процесів, обладнання та матеріалів.

Стаття 11. Економічні заходи для забезпечення енергозбереження

Економічні заходи для забезпечення енергозбереження передбачають:

а) комплексне застосування економічних важелів та стимулів для орієнтації управлінської, науково-технічної і господарської діяльності підприємств, установ та організацій на раціональне використання і економію паливно-енергетичних ресурсів;

б) визначення джерел і напрямів фінансування енергозбереження;

в) створення бази для реалізації економічних заходів управління енергозбереження у вигляді системи державних стандартів, які містять показники питомих витрат паливно-енергетичних ресурсів для основних енергетичних видів продукції та технологічних процесів в усіх галузях народного господарства;

г) використання системи державних стандартів у сфері енергозбереження при визначенні розмірів надання економічних пільг та застосування економічних санкцій;

д) введення відрахувань від вартості фактично використаних підприємствами паливно-енергетичних ресурсів;

е) введення плати за нерациональне використання паливно-енергетичних ресурсів у вигляді надбавок до діючих цін та тарифів залежно від перевищит паливно-енергетичних ресурсів щодо витрат, встановлених стандартами;

є) застосування економічних санкцій за марнотратне витрачання палива та енергії внаслідок безгосподарної або некомпетентної діяльності працюючих;

ж) надання юридичним і фізичним особам субсидій, дотацій, податкових, кредитних та інших пільг для стимулювання розробок, впровадження патентних винаходів та використання енергозберігаючих технологій, обладнання і матеріалів;

з) матеріальне стимулювання колективів та окремих робітників за ефективне використання та економію паливно-енергетичних ресурсів, впровадження розробок, захищених патентом.

Стаття 12. Фінансування заходів щодо економії та раціонального використання паливно-енергетичних ресурсів

Джерелами фінансування заходів щодо раціонального використання і економії паливно-енергетичних ресурсів є фонд енергозбереження, власні та позикові кошти підприємств, установ і організацій, Державний бюджет України, місцеві бюджети, а також інші джерела.

Стаття 13. Створення позабюджетних фондів енергозбереження

Для фінансування заходів щодо раціонального використання та економії паливно-енергетичних ресурсів створюються загальнодержавні та місцеві позабюджетні фонди енергозбереження.

Порядок та умови створення і витрат коштів загальнодержавного позабюджетного фонду енергозбереження встановлюються Кабінетом Міністрів України.

Порядок та умови створення і витрачання коштів місцевих позабюджетних фондів енергозбереження встановлюються відповідними місцевими Радами народних депутатів.

Стаття 14. Напрями використання фондів енергозбереження

Кошти фондів енергозбереження використовуються для фінансування заходів щодо раціонального використання та економії паливно-енергетичних ресурсів, включаючи науково-дослідні та проектно-конструкторські роботи у сфері енергозбереження, довгову участь у здійсненні програм структурної перебудови економіки, спрямованої на енергозбереження, розробку та

впровадження енергозберігаючих технологій та обладнання, надання кредитних пільг і субсидій для розробки і реалізації енергозберігаючих заходів і програм.

Кошти фондів енергозбереження використовуються також для розвитку нетрадиційної енергетики, проведення державної енергетичної експертизи, організації підготовки та перепідготовки кадрів, розробки енергетичних стандартів, норм і нормативів, участі в оцінці підприємств засобами обліку, контролю та управління енерговикористання.

Кошти фондів енергозбереження не підлягають включенню до бюджету.

Стаття 15. Взаємна економічна відповідальність постачальників і споживачів паливно-енергетичних ресурсів

Економічні заходи для забезпечення енергозбереження ґрунтуються на принципі взаємної економічної відповідальності і передбачають:

а) компенсаційні виплати та відшкодування збитків споживачам паливно-енергетичних ресурсів у разі невиконання договірних умов паливно-енергетичними установками;

б) відшкодування збитків постачальникам паливно-енергетичних ресурсів у разі невиконання договірних умов споживачами;

в) обов'язок постачальника енергії щодо обов'язкового прийняття заявок споживача на придання навантаження та збільшення енергоспоживання з правом постачальника встановлювати договірні ціни на придану потужність та використовувати енергію, що перевищує його виробничі можливості;

г) право споживача енергії на отримання компенсаційних виплат від постачальника в разі примусового обмеження фактично використовуваної споживачем потужності.

Стаття 16. Стимулювання енергозбереження

Стимулювання енергозбереження здійснюється шляхом:

а) надання податкових пільг підприємствам, виробникам енергозберігаючого обладнання, техніки і матеріалів, засобів вимірювання, контролю та управління витратами паливно-енергетичних ресурсів;

б) надання податкових пільг підприємствам, які використовують устаткування, що працює на нетрадиційних та поновлюваних джерелах енергії;

в) пріоритетного кредитування заходів щодо забезпечення раціонального використання та економії паливно-енергетичних ресурсів.

Пріоритетному кредитуванню підлягають енергозберігаючі заходи, що відповідають згідно з рекомендаціями територіальних органів державної енергетичної інспекції, включаючи витрати на науково-дослідні та дослідно-конструкторські розробки, виготовлення дослідних зразків та експериментальних установок, впровадження у виробництво високоєфективних технологічних процесів, обладнання та матеріалів.

Придбання з ініціати підприємств — споживачів паливно-енергетичних ресурсів енергозберігаючих технологій, обладнання, матеріалів, засобів вимірювання, контролю та управління витратами паливно-енергетичних ресурсів, а також інвестицій в будівництво енергозберігаючих об'єктів кредитується на пільгових умовах за наявності відповідного експертного висновку органів управління енергозбереженням. Розмір зниження відсоткової ставки залежить від енергетичної ефективності впровадження енергозберігаючих заходів. Компенсація збитків кредитних установ від зменшення пільгових відсотків проводиться за рахунок коштів фонду енергозбереження;

г) встановлення пільгових норм амортизації енергозберігаючих основних фондів.

Перелік видів енергозберігаючого обладнання та норм амортизаційних відрахувань для зменшення оподаткованого розрахункового доходу (прибутку) встановлюється Кабінетом Міністрів України;

д) цілювотворення державних та інших субсидій і безоплатного асигнування на виконання пошукових науково-дослідних робіт у сфері енергозберігаючих технологій і нетрадиційних видів енергії, на виробництво та освоєння

нових видів енергозберігаючої техніки та технологій.

Розміри податкових, кредитних та інших пільг встановлюються згідно з законодавством України.

Стаття 17. Економічні санкції за марнотратне витрачання паливно-енергетичних ресурсів

Економічні санкції накладаються на юридичних та фізичних осіб за:

а) марнотратне витрачання та прямі втрати паливно-енергетичних ресурсів;

б) несвочасне проведення експертного обстеження використання паливно-енергетичних ресурсів;

в) невиконання чи несвочасне виконання приписів органів державного управління енергозбереженням щодо усунення фактів марнотратного та безгосподарного витрачання паливно-енергетичних ресурсів.

Розміри економічних санкцій встановлюються згідно з законодавством України.

РОЗДІЛ III СТАНДАРТИЗАЦІЯ ТА НОРМУВАННЯ У СФЕРІ ЕНЕРГОЗБЕРЕЖЕННЯ

Стаття 18. Завдання стандартизації у сфері енергозбереження

Стандартизація у сфері енергозбереження проводиться для встановлення комплексу обов'язкових норм, правил, вимог щодо раціонального використання та економії паливно-енергетичних ресурсів. Стандарти у сфері енергозбереження є основою для застосування економічних санкцій за нерациональне використання паливно-енергетичних ресурсів, виробничо-енергетично неефективного обладнання та матеріалів.

Стаття 19. Енергетичні стандарти

Державні енергетичні стандарти є обов'язковими для виконання. Вони визначають основні терміни та поняття, організаційно-методичні основи енергозбереження, раціональні питомі витрати паливно-енергетичних ресурсів, методи визначення потреб енергії, сертифікації об'єктів відповідно до вимог енергозбереження, методи збирання та обробки інформації про витрати паливно-енергетичних ресурсів, вимоги до енергозберігаючих технологій і енергозберігаючого обладнання, вимоги до вторинних енергетичних ресурсів, нетрадиційних і поновлюваних джерел енергії.

Стаття 20. Норми та нормативи витрат паливно-енергетичних ресурсів

Норми і нормативи витрат паливно-енергетичних ресурсів в обов'язковому порядку включаються в енергетичні паспорти обладнання, режими карти, технологічні інструкції та інструкції за експлуатації, а також у технічні умови та паспорти на всі види машин і механізмів, що споживають паливно-енергетичні ресурси.

На період до введення в дію систем енергетичних стандартів допускається застосування прогресивних норм і нормативів витрат паливно-енергетичних ресурсів.

Контроль за дотриманням нормативів витрат паливно-енергетичних ресурсів здійснюється уповноваженим на те Кабінетом Міністрів України органом.

РОЗДІЛ IV ЕКСПЕРТИЗА З ЕНЕРГОЗБЕРЕЖЕННЯ

Стаття 21. Обов'язковість державної експертизи з енергозбереження

Проведення державної експертизи з енергозбереження є обов'язковим у процесі правотворчої, інвестиційної, управлінської та іншої діяльності, пов'язаної з видобуванням, переробкою, транспортуванням, збереженням, виробництвом та споживанням паливно-енергетичних ресурсів.

Стаття 22. Об'єкти експертизи з енергозбереження

Експертизи з енергозбереження підлягають:

а) проекти схем розвитку і розміщення продуктивних сил, проекти розвитку галузей народного господарства, територіальних схем енергозабезпечення, інша передпланова та передпроектна документація;

б) енерготехнологічна частина техніко-економічних обґрунтувань і проектів будівництва нових та розширення (реконструкції, технічного переоблад-

нання, модернізації) діючих об'єктів та підприємств з різним споживанням паливно-енергетичних ресурсів у тисячі і більше тонн у перерахунок на умовне паливо;

в) проекти інструктивно-методичних та нормативно-технічних актів, будівельні норми і правила, документація на створення та придбання нової енергоємної техніки, технологій і матеріалів, інші документи і матеріали, що регламентують всі види діяльності у сфері енергозбереження.

Стаття 23. Державна експертиза з енергозбереження

Основними завданнями державної експертизи з енергозбереження є:

а) визначення відповідності управлінської, інвестиційної та іншої діяльності цілям енергозбереження;

б) встановлення відповідності певних рішень, передпланових, проектних та інших рішень вимогам законодавства про енергозбереження, діючим енергетичним стандартам і нормам;

в) підготовка експертних висновків, пов'язаних із програмами і проектами у сфері енергоспоживання та енергозбереження.

До проведення державної експертизи з енергозбереження можуть залучатися відповідні органи державного управління України, представники науково-дослідних, проектно-конструкторських, інших установ та організацій, вищих навчальних закладів, громадськості, експерти міжнародних організацій.

Державна експертиза з енергозбереження здійснюється уповноваженим на те Кабінетом Міністрів України органом.

Стаття 24. Обов'язковість виконання розпоряджень і висновків державної експертизи з енергозбереження

Висновки державної експертизи з енергозбереження повинні враховувати нормативи галузевих стандартів, приведених у відповідність з вимогами цього Закону, і є обов'язковими для виконання.

Негативний висновок державної експертизи з енергозбереження є підставою для переробки програм і проектів згідно з висновками експертизи. Позитивний висновок державної експертизи з енергозбереження є підставою для задоволення подання споживача енергоресурсів щодо отримання субсидій, податкових і фінансово-кредитних пільг за рахунок коштів фонду енергозбереження.

Спільні питання, які впливають на висновки державної експертизи з енергозбереження, вирішуються відповідно до чинного законодавства.

РОЗДІЛ V КОНТРОЛЬ У СФЕРІ ЕНЕРГОЗБЕРЕЖЕННЯ ТА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ЦЬОГО ЗАКОНУ

Стаття 25. Завдання контролю у сфері енергозбереження

Завданням контролю у сфері енергозбереження є забезпечення дотримання норм законодавства про енергозбереження всіма державними органами, юридичними та фізичними особами.

Стаття 26. Державний контроль у сфері енергозбереження

Державний контроль у сфері енергозбереження здійснюється згідно з порядком, встановленим Кабінетом Міністрів України.

Державному контролю підлягає енергетичне господарство, що включає всі підприємства і установи по отриманню, переробці, перетворенню, транспортуванню, зберіганню, обліку та використанню паливно-енергетичних ресурсів, розміщених на території України.

Державному контролю також підлягає правильність та ефективність використання цільових коштів, виділених з фонду енергозбереження для вжиття заходів щодо раціонального використання та економного витрачання паливно-енергетичних ресурсів.

Порядок здійснення державного контролю у сфері енергозбереження визначається цим Законом та чинним законодавством України.

Стаття 27. Відповідальність за порушення законодавства про енергозбереження

Порушення законодавства про енергозбереження тягне за собою встановлену цим Законом, а також чинним законодавством України дисциплінарну, адміністративну або цивільну відповідальність.

Відповідальність за порушення законодавства про енергозбереження несуть особи, винні у:

а) невиконанні вимог щодо підтримання та підвищення технічного рівня енергетичного обладнання та систем енергоспоживання;

б) відмові від надання своєчасної повної інформації, а також фальсифікації даних обліку та звітності про енергозбереження;

в) порушенні вимог законодавства України під час проведення енергетичної експертизи; у тому числі у поданні свідомо неправдивих експертних висновків;

г) невиконанні вимог державної енергетичної експертизи;

д) фінансуванні, будівництві та впровадженні у виробництво нових технологій та обладнання, які не відповідають вимогам енергетичних стандартів і не мають позитивного висновку державної енергетичної експертизи;

е) порушенні встановлених вимог енергозбереження під час проектування, будівництва, реконструкції, введення в дію, експлуатації підприємств, споруд, транспортних засобів та інших об'єктів;

ж) безгосподарному використанні паливно-енергетичних ресурсів з систематичним перевищенням стандартизованих енергетичних рівнів та порушенні інших вимог щодо раціонального використання та ощадливого витрачання паливно-енергетичних ресурсів;

з) порушенні строків внесення платежів за нерациональне використання паливно-енергетичних ресурсів;

и) невиконанні розпоряджень органів, які здійснюють державний контроль в галузі енергозбереження, а також у створенні перешкод для нормальної роботи представників цих органів.

Законодавством України також може бути встановлено відповідальність і за інші порушення законодавства про енергозбереження.

Юридичні і фізичні особи повинні відшкодувати збитки, заподіяні ними внаслідок порушень законодавства про енергозбереження, в порядку та розмірах, встановлених законодавством України.

РОЗДІЛ VI МІЖНАРОДНІ ВІДНОСИНИ У СФЕРІ ЕНЕРГОЗБЕРЕЖЕННЯ

Стаття 28. Участь України у міжнародному співробітництві у сфері енергозбереження

Україна бере участь у міжнародному співробітництві у сфері енергозбереження на державному та громадському рівнях відповідно до законодавства України та міжнародного права.

Якщо міжнародними договорами чи угодами, укладеними Україною, встановлено інші правила, ніж ті, що передбачені законодавством України про енергозбереження, то застосовуються правила міжнародного договору чи міжнародної угоди.

Україна вживає заходів до розвитку та зміцнення міжнародного співробітництва з іншими державами у сфері енергозбереження та у рамках діяльності ООН і організацій, що входять до її системи, інших урядових і неурядових міжнародних організацій щодо розвитку енергетики та енергозбереження.

Стаття 29. Обов'язок іноземних юридичних осіб і громадян та осіб без громадянства щодо дотримання законодавства України про енергозбереження

Іноземні юридичні особи і громадяни та особи без громадянства зобов'язані дотримуватися на території України вимог цього Закону, інших законодавчих актів, що регулюють відносини у сфері енергозбереження, та несуть відповідальність за їх порушення відповідно до законодавства України.

Президент України
Л. КРАВЧУК.

м. Київ,
1 липня 1994 року.

ЗАКОН УКРАЇНИ

ПРО ЗАХИСТ ІНФОРМАЦІЇ В АВТОМАТИЗОВАНИХ СИСТЕМАХ

Метою цього Закону є встановлення основ регулювання правових відносин щодо захисту інформації в автоматизованих системах за умови дотримання права власності громадян України і юридичних осіб на інформацію та права доступу до неї, права власника інформації на її захист, а також встановлення чинним законодавством обмеження на доступ до інформації.

Дія Закону поширюється на будь-яку інформацію, що обробляється в автоматизованих системах.

РОЗДІЛ І

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Визначення термінів
У цьому Законі терміни вживаються в такому значенні:
автоматизована система (АС) — система, що здійснює автоматизовану обробку даних і до складу якої входять технічні засоби їх обробки (засоби обчислювальної техніки і зв'язку), а також методи і процедури, програмне забезпечення;

інформація в АС — сукупність усіх даних і програм, які використовуються в АС незалежно від засобу їх фізичного та логічного представлення;

обробка інформації — вся сукупність операцій (збирання, введення, записування, перетворення, зчитування, зберігання, знищення, ресторація), що здійснюються за допомогою технічних і програмних засобів, включаючи обмін по каналах передачі даних;

захист інформації — сукупність організаційно-технічних заходів і правових норм для запобігання заповненню шкоди інтересам власника інформації чи АС та осіб, які користуються інформацією; несанкціонований доступ — доступ до інформації, що здійснюється з порушенням встановлених в АС правил розмежування доступу;

розпорядник АС — фізична або юридична особа, яка має право розпорядження АС за угодою з її власником або за його дорученням;

персонал АС — фізичні особи, яких власник АС або уповноважений ним особа чи розпорядник АС визначили для здійснення функцій управління та обслуговування АС;

користувач АС — фізична або юридична особа, яка має право використання АС за угодою із розпорядником АС;

порушення — фізична або юридична особа, яка навмисно чи ненавмисно здійснює неправомірні дії щодо АС та інформації в ній;

віткі інформації — результат дій порушника, внаслідок яких інформація стає відомою (доступною) суб'єктам, що не мають права доступу до неї; втрата інформації — дія, внаслідок якої інформація в АС перестає існувати для фізичних або юридичних осіб, які мають право власності на неї в повному чи обмеженому обсязі;

підrobка інформації — навмисні дії, що призводять до перекручення інформації, яка повинна оброблятися або зберігатися в АС;

блокування інформації — дії, внаслідок яких є припинення доступу до інформації;

порушення роботи АС — дії або обставини, які призводять до спотворення процесу обробки інформації.

Стаття 2. Об'єкти захисту
Об'єктами захисту є інформація, що обробляється в АС, права власників цієї інформації та власників АС, права користувачів. Захисту підлягає будь-яка інформація в АС, необхідність захисту якої визначається її власником або чинним законодавством.

Стаття 3. Суб'єкти відносин
Суб'єктами відносин, пов'язаних з обробкою інформації в АС, є:
— власники інформації чи уповноважені ними особи;
— власники АС чи уповноважені ними особи;

— користувачі інформації;
— користувачі АС.

Стаття 4. Права власності на інформацію під час її обробки
Право власності на інформацію, створену як вторинну в процесі обробки в АС, встановлюється з урахуванням норм авторського права на підставі угоди між власником вхідної інфор-

мації і користувачем АС. Якщо такої угоди немає, то така інформація належить користувачу АС, який здійснює цю обробку. Користувач АС може проводити обробку інформації лише за наявності згоди на те її власника або уповноваженої ним особи, якщо ця інформація не віднесена до категорії загальнодоступної.

Стаття 5. Гарантії юридичного захисту
Суб'єкти права власності, визначені авторським правом або договірними відносинами, мають право на юридичний захист від заповнення шкоди власнику інформації чи АС внаслідок навмисної чи ненавмисної втрати, знищення, підrobлення, спотворення, блокування інформації та інших неправомірних дій.

Стаття 6. Доступ до інформації
Доступ до інформації, яка зберігається, обробляється і передається в АС, здійснюється лише згідно з правилами розмежування доступу, встановленим власником інформації чи уповноваженою ним особою.

Без дозволу власника доступу до інформації, яка обробляється в АС, здійснюється лише у випадках, передбачених чинним законодавством.

РОЗДІЛ ІІ
ВІДНОСИНИ МІЖ СУБ'ЄКТАМИ В ПРОЦЕСІ ОБРОБКИ ІНФОРМАЦІЇ В АС

Стаття 7. Відносини між власником інформації та власником АС
Власник АС повинен забезпечити захист інформації згідно з вимогами і правилами, що обумовлюються угодою з власником інформації або уповноваженою ним особою, та зобов'язаний повідомити його про всі факти порушення її захисту.

Якщо інформація є власністю держави або належить до державної таємниці чи окремих видів інформації, захист яких гарантується державою, то власник АС повинен забезпечити захист інформації згідно з вимогами і правилами, що їх визначає уповноважений Кабінетом Міністрів України орган.

Власник АС не несе відповідальності за шкоду, заподіяну власнику інформації, якщо при цьому не було порушено встановлені власником інформації правила її захисту.

Згідно з укладеною угодою власник інформації або уповноважений ним особа мають право здійснювати контроль за дотриманням вимог щодо захисту інформації та забороняти чи зупиняти обробку інформації у разі порушення цих вимог.

Стаття 8. Відносини між власником інформації та користувачем
Власник інформації, уповноважений ним на те особи визначають користувачів належної йому інформації та встановлюють їх повноваження.

Стаття 9. Відносини між власником АС і користувачем АС
Власник або розпорядник АС дає користувачам можливість доступу до інформації, що обробляється в АС, згідно з повноваженнями, встановленим власником інформації.

Власник або розпорядник АС повинен інформувати власника і користувача інформації про власність методів обробки інформації та межі їх використання, а власник і користувач інформації повинні підтвердити свою згоду на обробку та відсутність претензій.

Розпорядник АС в обов'язковому порядку інформує власника інформації про технічні можливості захисту інформації в його АС, типові правила, встановлені для персоналу АС.

РОЗДІЛ ІІІ
ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ЩОДО ЗАХИСТУ ІНФОРМАЦІЇ

Стаття 10. Забезпечення захисту інформації в АС
Захист інформації в АС забезпечується шляхом:

— дотримання суб'єктами правових відносин норм, вимог та правил організаційного і технічного характеру щодо захисту оброблюваної інформації; використання засобів обчислювальної техніки, програмного забезпечення, засобів зв'язку і АС в цілому, засобів захисту інформації, які відповідають встановленим вимогам щодо захисту інформації (мають відповідний сертифікат);

— перевірки відповідності засобів обчислювальної техніки, програмного забезпечення, засобів зв'язку і АС в цілому встановленим вимогам щодо захисту інформації (сертифікація засобів обчислювальної техніки, засобів зв'язку і АС);

— здійснення контролю щодо захисту інформації.

Стаття 11. Встановлення вимог і правил щодо захисту інформації
Вимоги і правила щодо захисту інформації, яка є власністю держави, або інформації, захист якої гарантується державою, встановлюються державним органом, уповноваженим Кабінетом Міністрів України. Ці вимоги і правила є обов'язковими для власників АС, де така інформація оброблюється, і мають рекомендаційний характер для інших суб'єктів права власності на інформацію.

Стаття 12. Умови обробки інформації
Інформація, яка є власністю держави, або інформація, захист якої гарантується державою, повинна оброблятися в АС, що має відповідний сертифікат (атестат) захищеності, в порядку, який визначається уповноваженим Кабінетом Міністрів України органом.

У процесі сертифікації (атестації) цих АС здійснюється також перевірка, сертифікація (атестація) розроблених засобів захисту інформації.

Інформація, яка є власністю інших суб'єктів, може оброблятися у зазначених АС за розсудом власника інформації. Власник інформації може звернутися до органів сертифікації та клопотанням про проведення аналізу можливостей АС щодо належного захисту його інформації та одержання відповідних консультацій.

РОЗДІЛ ІV
ОРГАНІЗАЦІЯ ЗАХИСТУ ІНФОРМАЦІЇ В АС

Стаття 13. Політика в галузі захисту інформації
Політика в галузі захисту інформації в АС визначається Верховною Радою України.

Стаття 14. Державне управління захистом інформації в АС
Уповноважений Кабінетом Міністрів України орган здійснює управління захистом інформації шляхом: проведення єдиної технічної політики щодо захисту інформації;

— розроблення концепцій, вимог, нормативно-технічних документів і науково-методичних рекомендацій щодо захисту інформації в АС;

— затвердження порядку організації, функціонування та контролю за виконанням заходів, спрямованих на захист оброблюваної в АС інформації, яка є власністю держави, а також рекомендацій щодо захисту інформації — власності юридичних та фізичних осіб;

— організації виробництва і сертифікації засобів захисту інформації в АС, в якій здійснюється обробка інформації, яка є власністю держави;

— створення відповідних структур для захисту інформації в АС;

— проведення атестації сертифікаційних (випробувальних) органів, центрів і лабораторій, видачі ліцензій на право проведення сервісних робіт в галузі захисту інформації в АС;

— здійснення контролю захищеності оброблюваної в АС інформації, яка є власністю держави;

— визначення порядку доступу осіб і організацій зарубіжних держав до інформації в АС, яка є власністю держави, або до інформації — власності фізичних та юридичних осіб, щодо поширення і використання якої державою встановлено обмеження.

Міністерства, відомства та інші центральні органи державної викона-

вчої влади забезпечують вирішення питань захисту інформації в АС у межах своїх повноважень.

Стаття 15. Служби захисту інформації в АС
У державних установах та організаціях можуть створюватися підрозділи, служби, які організують роботу, пов'язану із захистом інформації, підтримку рівня захисту інформації в АС і несуть відповідальність за ефективність захисту інформації відповідно до вимог цього Закону.

Стаття 16. Фінансування робіт
Фінансування робіт, пов'язаних із захистом інформації, яка обробляється в АС, здійснюється власником АС.

Роботи, пов'язані з виконанням додаткових вимог щодо захисту інформації, відмінного від сертифікаційного, фінансуються фізичною чи юридичною особою, що їх визначила, або на договірній основі.

Стаття 17. Відповідальність за порушення порядку і правил захисту інформації
Особи, винні в порушенні порядку і правил захисту оброблюваної в АС інформації, несуть дисциплінарну, адміністративну, кримінальну чи матеріальну відповідальність згідно з чинним законодавством України.

Стаття 18. Відшкодування шкоди
Шкода, заподіяна суб'єктам відносин, визначених статтею 3 цього Закону, внаслідок незаконного створення перешкод для доступу до інформації, витоку чи втрати інформації в АС, відшкодовується особам, яких визначено винними в цьому.

РОЗДІЛ V
МІЖНАРОДНА ДІЯЛЬНІСТЬ В ГАЛУЗІ ЗАХИСТУ ІНФОРМАЦІЇ В АС

Стаття 19. Взаємодія в питаннях захисту інформації в АС
З метою забезпечення міждержавної взаємодії обчислювальних мереж і АС уповноважений Кабінетом Міністрів України органи координують свою роботу щодо захисту інформації з органами захисту інформації інших держав.

Стаття 20. Забезпечення інформаційних прав України
Фізичні та юридичні особи в Україні на підставі Закону України «Про інформацію» можуть встановлювати взаємозв'язки з АС інших держав з метою обробки, обміну, продажу, купівлі відкритої інформації. Такі взаємозв'язки повинні виключати можливість несанкціонованого доступу з боку інших держав або їх представників — резидентів України чи осіб без громадянства до інформації, що є в АС України, незалежно від форм власності і підпорядкування, стосовно якої встановлено вимоги нерозповсюдження її за межі України без спеціального дозволу.

Іноземні держави, іноземні фізичні та юридичні особи можуть виступати власниками АС в Україні, власниками інформації, що розповсюджується та обробляється в АС України, або засновувати спільні з українськими юридичними та фізичними особами підприємства з метою створення АС, постачання інформації до АС України, обміну інформацією між АС України та АС інших держав. Окремі види такої діяльності здійснюються на підставі спеціального дозволу (ліцензії), що видається уповноваженим на це органом.

Президент України
Л. КУЧМА

м.Київ,
5 липня 1994 року

«Око»: якісне лікування без виїзду за кордон

На другому поверсі планетарію в Києві з'явився українсько-німецький лікувально-діагностичний офтальмологічний центр «Око». Мешканцям України та іноземним громадянам, які мають хвороби очей, пропонують діагностику і лікування, добір окулярів, хірургічне лікування катаракти, глаукоми, ранимих діагностика та лазерне лікування змін очей у хворих на цукровий діабет.

Кабінет обладнано найсучаснішим устаткуванням. Ми зустрілися з його господаркою професоркою Зоєю Веселовською, яка й розповіла про новий медичний заклад і про задуми власні та колеги, які має намір втілювати.

— Для чого все це організовано? — перепитую пані Зоя. — Для того, щоб рятувати людей, надавати їм допомогу на найсучаснішому рівні. Використовуємо високіскає устаткування найвідоміших зарубіжних фірм.

Над ідеєю створення подібного кабінету працювала два роки, прагнути об'єднати зусилля кількох фірм, які виставляють свою апаратуру в Україні і залишили її нам. Тепер ми можемо оперувати катаракту практично без швів, застосовувати якісні кришталики, найсучасніші медикаменти.

Кабінет створено. Але не подумайте, що працюватимуть тут я сама. Тут консультуватимуть професори М. Сергій-

ко, Ю. Кондратенко. На щастя, з Одеси вихилили ще не всі офтальмологи. Але вони, на жаль, не мають можливість з різних причин реалізувати себе в рідному місті. Отож, запрошуємо до нас кабінет став потужним навчальним центром для фахівців з очних хвороб. Тут для цього створені чудові умови, є найсучасніші прилади. Старатимуться робити все від мене залежне, щоб не їхали з нашої держави найкращі хірурги на Захід, де вони підмітають вулиці, працюють нянями, санітарами. А вдома їм треба не так уже й багато: заробітки хоч середнього рівня.

Плануємо запрошувати й зарубіжних світил. Вони ділитимуться досвідом з українськими колегами, більшість із яких поки що не має можливості виїхати за кордон на навчання.

Хоч у Києві немає інституту очних хвороб, але є чудова клініка мікрохі-

рургії ока. Я там працюю. Можна використовувати її стаціонар для пацієнтів нашого кабінету. Дотамимо про обслуговування, комфорт, щоб люди не бігли по «чорних» ринках у пошуках необхідних медикаментів. Все це вони матимуть.

Звичайно, таке лікування коштуватиме певних грошей. На жаль, страхової медицини в Україні ще не налагодили. Але ж люди купують собі модний одяг, делікатесні продукти. Чому ж не заплатити й за якісне лікування? Зрештою, здоров'я — найдорожче з того, що маємо. А тут мова йде про таку тонку справу, як зір. Люди метушаться, коли трапляється лихо, шукають порятунку за кордоном. А тут удома можна вирішити буквально будь-які проблеми, притому за суттєво менші кошти.

Коли ж зіпсуємося на ноги, неодмінно згадуватимемо акції гуманітарної допомоги. Але вже тепер при наших досить низьких розцінках робимо знижку на 25 відсотків для ветеранів війни, студентів, багатодітних матерів...

Записав Петро СТУТНА.

Продиктовано в номер

І знову — вбивство

На вулиці Грібальді в центрі Одеси серед білого дня вчинено зухвале вбивство. Невідомий з мисливської рушниці двічі вистріляв у президента фірми «Дента» Вадима Сербина. Після цього злочинця сів на мотоцикл «Ява» без номерів, що під'їхав на місце події тієї ж миті, і зник.

Росія: до Одеси — особливий інтерес

Одесу відвідав Надзвичайний і Повноважний Посол Росії в Україні Леонід Смоляков. Мета візиту — підготовка до відкриття в цьому місті Генерального консульства Росії. Під час зустрічі з головою Одеської обласної Ради народних депутатів Русланом Боданом, іншими офіційними особами визначено коло спільних інтересів двох сусідніх держав в українському Причорномор'ї. Це, передусім, налагодження ефективного використання морських портів, сільськогосподарських та рекреаційних можливостей краю, розвиток культурно-освітніх зв'язків.

Судяться мери.

Колишній і нинішній

Уже тиждень триває в Черкасах суд між колишнім мером міста М. Литовським та новообраним В. Олійником. Оскаржуються результати виборів, які, на думку Литовського, проходили із значними порушеннями. Це підтвердила й спеціальна комісія Верховної Ради України, до складу якої входили і працівники Генеральної прокуратури.

Чи буде економічна зона на Волині?

Розпорядженням голови обласної Ради і облвиконкому Бориса Климчука затверджено склад тимчасової робочої групи з питань створення спеціальної (вільної) економічної зони. Замовником розробки документації зі створення цієї зони виступає акціонерне товариство фірма «Торговий дім» із Києва.

Засяяли «Кримські зорі»

У Ялті відкрився міжнародний фестиваль «Кримські зорі». Фестивальні концерти пройнуть майже в усіх містах і райцентрах Криму. А закриття фестивалю ознаменуватиме гала-концерт на симферопольському стадіоні «Фіолент». Перед жителями і гостями Криму виступлять Дмитро Гнатюк, Анатолій Солов'яненко, Державний ансамбль танцю України імені Павла Вірського (Україна), Валентина Толкунова, вокально-хореографічний ансамбль «Русський север» (Росія), ансамбль «Паленка» (Білорусь), вокальний дует Г. Германа та І. Каражі (Молдова) і багато інших художніх колективів та виконавців.

Крим: свято десантників

2 серпня, згідно з указом президента Республіки Крим Юрія Мешкова, ветерани і особовий склад десантних частин, дислокованих на території півострова, відзначили День повтряно-десантних військ. В указі говориться, що це свято відзначатиметься щорічно 2 серпня.

Наша і ваша «Правда»?

У меської районної газети «Наше слово» з'явився конкурент. Комуністи Мещини за власні кошти почали випускати своє видання — «Нашу правду». У ній можна прочитати й опозиційні думки щодо новообраного голови райради Віктора Олійниченка, і роздуми під рубрикою «Бачу ідей» про те, як краще господарювати за нинішніх складних умов, і краєзнавчі матеріали про учасників Параді Перемогі та про видатного кінорежисера О. Довженка.

Успіх закарпатських хористок

Раз на два роки в Угорщині проводиться авторитетний Міжнародний конкурс хорів. Колектив імені Бели Бартока. Шістнадцятирічний за ліком, цього разу він відбувся в Дебрецені. Україну разом з уже знайомими колективами зі Львова та інших міст уперше представляли й вихованки Ужгородського музичного училища. І відразу успіх — третє місце серед дівочих хорів. У цьому, безперечно, велика заслуга керівників колективу Ємilia Сокача та Наталії Козачук, завдяки яким угорцям зумили передати хористів із Франції, Югославії, Угорщини. До речі, в конкурсі взяли участь делегації з кількох десятків країн, у тому числі Японії, Австралії, ІПАР тощо. А гран-прі фестивалю завоювали юнаки та юнки з Риги.

Микола ГОРВАТ.

Комп'ютер хабарів не бере...

На цьогорічних вступних екзаменах у Рівненському державному педагогічному інституті знання абітурієнтів оцінювали комп'ютери. В результаті не було заяв на кшталт «Я знав, але мене завалили». У цьому вузі з'явилися нові спеціальності — психологія і юриспруденція. Нових спеціальностей набуватиме молоді й у двох інших вузах Рівного: менеджер культури і туризму, менеджер культури і спорту, декоративно-прикладне мистецтво в інституті культури; економіка й управління у соціальної сфери, міське будівництво і господарство — в інституті інженерів водного господарства.

Ще одна новітність: за бажанням студенти можуть здувати дві спеціальності і, закінчивши вуз, матимуть два дипломи.

Впроваджується у вузах й платна система: п'ята частина усіх першокурсників вчитиметься за гроші. Плата за навчання — від 7 до 15 мільйонів карбованців. Плюс певний рівень знань.

Сергій МЕЛЬНИЧУК.

Рівне.

Подарунок з-за океану

Незвичайна посылка надійшла до Охтирського краєзнавчого музею з-за океану. Чудовий подарунок землякам зробив актор і режисер Ростислав Василенко з міста Тонто. Майстер художнього слова, він виступав у Німеччині, Австралії, Канаді, США, в Україні з репертуаром, складеним за творами відомого українського письменника, уродженця Охтирки Івана Багряного.

Восени 1991 року актор узяв участь у відзначенні 85-х роковин з дня народження письменника. Він виступив перед шанувальниками художнього слова Охтирки, Сум, Харкова, Києва, Львова. Повернувшись до Канади, Р. Василенко зробив творчий звіт про що поїздку, випустивши 90-хвилинну касету «З Багряним — по Україні. Художні читання», яку й подарував музею.

Віталій МАКСЮТЕНКО.

Сумська область.

Увага: лептоспіроз!

В окремих регіонах України склалася дуже тривожна ситуація із захворюванням на лептоспіроз. Це гостре інфекційне захворювання, яке характерне проникненням в організм особабоного збудника, що його розносять гризуни. Забруднюються місця, де водяться пацієнти, миші: затоки мілких річок, лісові водойми, вологі луки, заболочені береги озер. Вживаючи заражену воду, хворіють до 80 видів тварин і люди. Тож надзвичайно обережними мають бути скотарі, чабани, мисливці, рибалки, а також ті, хто відпочиває на природі. Велику небезпеку являють собою непропорційні водойми в межах міст, зокрема в Києві. Відомі місця відпочинку — озеро на Оболоні та інші — такі забруднені паводковими водами й каналізаційними стоками, що купатися в них небезпечно.

Особливо тривожить становище у Тернопільській (41 випадок захворювання), Івано-Франківській (36), Київській (22), а також Черкаській (20), Львівській (19) та Чернівецькій (18) областях. Разом зареєстровано понад 250 хворих

на лептоспіроз. З них більш як 30 чоловіків померли!

Для пиття або миття посуду, овочів і фруктів у польових умовах необхідно використовувати тільки кип'ячену воду. Не варто купатися в непропорційних водоймах. Перебуваючи на природі, необхідно ретельно пакувати харчові продукти, питну воду зберігати в закритому посуді.

За перших ознак недуги — ознобу, різкого підвищення температури, сильного головного та м'язового болю, запалення очей — негайно звертатися до лікаря. Перебіг хвороби здібногого тяжкий, і може, якщо запізнітися із звертанням до лікаря, ускладнитися ураженням нирок та очей.

Літо — благодатна пора для відпочинку, спілкування з природою, час відпустки і канікул. Будьте обачливі в лісі, біля озера, контактуючи з тваринами.

Володимир МОВЧАНКО,
головний лікар Українського центру
здоров'я.

Фотовікно

Південний берег Криму: і тут не всім спекотно.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Спека зробила річку потічком

Небувала спека, що ось уже кілька тижнів стоїть на Буковині, призвела до катастрофічного зміння місцевих річок. Особливо низький рівень води спостерігається у Дністрі. Його, звявши глибокого й небезпечного, люди зараз повсюди переходять убрід, як звичайний потічок.

Дощує кілька разів висока температура води. Дефіцит кисню призводить до загибелі риби, особливо мальків цього річного приплоду. Адже вони, рятуючись від хижаків, тримаються, як правило, на мілководді. Вижити в га-

рному плесі без доступу повітря практично нема шансів.

На окремих ділянках Дністра почалася цвітіння води, спричинене відмиранням водоростей та мікроорганізмів. Це завдає неабиякого клопоту службам, які займаються водопостачанням обласного центру: така вода погано піддається очищенню. Санепідстанція попередила, що вживати її можна тільки перекип'яченою. Подачу води в Чернівці доводиться обмежувати.

Василь БАБУХ.

Чернівецька область.

«Волинська» — автомобіль скромний, але досить популярний. Він привертає увагу оригінальною конструкцією, високопрохідністю. А це — порівняно доступного ціною.

Охоче купують машину в Україні, особливо селяни. Український джип має добру славу й за рубежом.

Та ливчики вживаються сходять з конвеєра дедалі рідше. Торік до ліній у світ пошло 7003 автомобілі, а в цьому році — тільки 1707 машин.

Чи забуксує вживихід на вибоїнах економічних негараздів? Якою буде «Волинська» завтра?

Про це на прохання нашого кореспондента розповідає директор Луцького автомобільного заводу Любомир КУШІЛ.

— Наш завод має потужності з випуску автомобілів до 17 тисяч штук на рік. Є у нас для цього і досвідчені спеціалісти, і кваліфіковані робітники. Але виробництво машин скорочується. Причин багато. Так, нинішня податкова система не дає нормально працювати. Сподіваємося, що врешті-решт уряд змінить економічну політику, щоб забезпечувало виробництво.

Та найбільші біди — з постачанням комплектуючих і цінами на них. Сьогодні майже 90 відсотків вартості автомобілів становлять затрати саме на комплектуючі. Ми одержуємо їх з України, Прибалтики, але найбільше — з Росії. Тому в основному і шукаємо покупців автомобілів у цих регіонах, щоб заробляти карбованці, рублі та інші валюту, весті прямих розрахунків з постачальниками. Навіть ті заводи, які розташовані в Україні і з яких ми одержуємо комплектуючі, вимагають покриття в рублях. Це нам деякою мірою вдається робити. Але маємо, на жаль, як і більшість виробничих підприємств, чимало перепон, у тому числі і з боку держави. Наприклад, ми заробили достатньо валюти і російських рублів, хоча сьогодні нерентабельно продавати в цей регіон свою продукцію. Адже половину валюту в

обов'язковому порядку продаємо державі, хоч маємо в ній нагальну потребу. І це при тому, що нашому заводу було надано пріоритетне право на придбання валюти за офіційним курсом Національного банку, про що свідчить лист Кабінету міністрів за підписом колишнього віцепрем'єра В.Ландика, але тендерний комітет Української міжбанківської валютної біржі не продав нам жодного рубля. То я виправі запитати: «Для чого цей комітет існує? Кому він допомагає?»

Ще приклад. Нині жодному водієві, який їде у відрядження за межі України, ми не можемо видати готівку рублями, щоб він міг у разі потреби заплатити за бензин. Такий порядок регламентує відповідний законодавчий акт. Тому за ці «порушення» мусимо платити штрафи податкової інспекції.

І все ж такі завод працює. Ми з великою тривогою сприйняли були звістку, що завод «Комунар» припиняє виробництво автомобіля ЗАЗ-968 М («Запорожець»). Отже, ми автоматично змушені були б теж припинити випуск ЛУАЗ-969 М, оскільки в обох машинах — багато спільних вузлів. Насамперед, це стосується силового агрегату з повітряним охолодженням. Чесно сказати, нам прокувалося загальне. Але вихід знайдемо. Є домовленість із запо-

різьким «Комунаром», що такі комплектуючі, як рульовий механізм, дверні замки, повітряний фільтр, сидіння та інші, які на цьому підприємстві вже не виготовляють, ми будемо забирали до себе разом з відповідними обладнаннями, технічним оснащенням і налагоджувати їх випуск у себе. Звичайно, на це потрібен час. А тому зараз хочемо зробити запас комплектуючих.

Хвилюють нас силові агрегати. Мелітопольський моторобудівний завод ще може нам деякий час їх поставити. Але для цього ми повинні оплатити всі комплектуючі, які він отримує з рубльової зони, насамперед із Росії. Тому для нас дуже важливо заробляти валюту й російські рублі.

Не секрет, у нас бувають представники іноземних фірм, вони високо оцінювали

«Волинську», віддаючи належне її зручному кузову, блокуванню заднього приводу коліс, невідбавності в обслуговуванні... Є в них і пропозиції щодо співпраці.

Але у них і в нас поки що різні погляди на таку співпрацю. Цінуємо співробітництво з Болгарією, Македонією, Польщею, Швецією. Представники корпорації «ЖіТ» із Швейцарії запропонували вкладення капіталу або інвестицій — з метою приватизації й подаль-

шого розвитку заводу.

Є пропозиція АТ «Укрімпекс» та турецьких фірм «Рам» і «Огосан» щодо організації спільного виробництва (на виробничих площах нашого заводу) автомобіля-пікапа «Огосан Р-100». Пропозицію вивчаємо. Згідно з договорами в цьому році ми поставимо за кордон майже дві тисячі автомобілів.

Розуміємо: машина потрібна в Україні. Але ми повинні думати і про завтрашній день. Розробили кілька моделей нових автомобілів. Уже готовий до випуску мікроважкий автомобіль ЛУАЗ-13021. Такий вживихід потрібний сьогодні малим підприємствам, фермерам, він зручний для індивідуального користування. Модернізований автомобіль ЛУАЗ-1302 комплектується двигуном водного охолодження. Машина на десять кілометрів сил по-

тужніша від попередньої і на 100 кілометрів спалює на кілька літрів бензину менше. Покладаємо великі надії на нову перспективну модель ЛУАЗ-1301, яка значною мірою уніфікована з «Таврією». Автомобіль пройшов державні випробування, можна приступати до його виробництва. Ця модель вигідно відрізняється від інших сучасною зовнішньою формою, комфортом, поліпшеними тягово-динамічними властивостями, має закритий кузов панельно-каркасного типу з трьома дверцятами, у ній збережено кращі характеристики попередніх ЛУАЗів. Правда, для освоєння цього автомобіля потрібне централізоване державне фінансування. Тому підготовка до виробництва цієї машини включена в програму розвитку автомобілебудування України до 2000 року, яка затверджена науково-технічною радою Мінмашпрому.

Деякі з нових моделей наш завод випускає невеликими партіями, в основному — на експорт. Чи можна збільшити їх випуск? Так. Якщо розв'яжемо проблему комплектування.

Наш завод більше користі приніс би Україні, якщо знову вийшов до складу, коли говорили по-старому, об'єднання «АвтоАЗ». Нам довелося б поступитися економічною самостійністю, але витрала б справу. Є чимало добрих прикладів, коли за кордоном більші заводи, ніж наші, вливаються в інші, аби нормально працювати, виробляти якісну продукцію.

На закінчення скажу, що той потенціал, який має наш завод, будемо використовувати на користь нашої держави сповна і життєво надією, що завтра все-таки буде ліпше.

Розповів записав
Володимир БЕРЕГЕТА.
Волинська область.

Жнина-94

(Початок на 1-й стор.)

За день з цього тону на елеватор надходять понад 300 тонн зерна. Господарство вже дає дві тисячі тонн, у тому числі тисячу тонн озимої пшениці, так необхідної нині для поповнення хлібних запасів.

Голова районної Ради Микола Загородний, відзначаючи безсумнівний успіх «Прогресу» на зерновій ниві, який майже вийшов на висоту торішнього рекорду, звертає увагу на те, що такий результат не виняток. У КСП «Жвенть» збирають зернових на круг більш як по 30 центнерів з гектара. Це господарство, очолюване досвідченим хліборобом М. Шапохіним, вже продало державі більшу частину зерна, передбаченого держконтрактом.

У КСП «40 років Жовтня», де головою В. Ярошенко, збирали врожаєм гороху: на площі 603 гектари зібрали по 26 центнерів.

Голова КСП «Нове життя» М. Войтул теж має всі підстави бути задоволеним нинішнім врожаєм. Середня врожайність зернових тут, незважаючи на засуху, виринула наближалася до 30-центнерного рубежу. Сюди по насіння, якістю якого завжди висока, їдуть з різних господарств.

Досвід радосної імені газети «Правда» показує, що в таких степах можна вирощувати не лише озиму, а й яру пшеницю. Торік тут зняли за всі вирощування і зібрали на круг по 40 центнерів з гектара. Контрольний обмолот показав, що й нинішні складні погодні

умови не є перешкодою для нетрадиційної для півдня культури. З 275 гектарів тут, з усього виділо, зберуть не менш як по 40 центнерів зерна, з якого виходить борошно особливо високої якості.

Дивля на нашого часу річ — особливих зривів в ході нинішніх живих у господарствах Єланецького району не траплялося. Вагому роль в чіткій організації справи відіграє тут система управління, до якої входять щоденні 15-хвилинні оперативки. Їх проводить голова райради і її виконком Микола Загородний. Керівники спершу з остерого ставилися до відновлення цього «доброго забутого старого», але коли переконалися, що тут не лише можна одержати зауваження, а й оперативно розв'язати будь-яке питання, радо підтримали нововведення.

Так, на останній з оперативок з'явилось з соляркою, а в «Шляху Леніна» — з мастилом для двигунів. Оперативно поінформований живий штаб і тут ужив відновлення заходів.

Тут і варто зупинитися на тому, звідки все береться. Адже постачання запасними частинами в нинішній живих найбільш чітко місце. Це тим більш важливо, що парк зернових комбайнів в

районі зношений. Річ у тому, що до живих тут готувалися конкретно, з урахуванням ситуації, яка складалася. Аналіз показав, що із зерновими комбайнами, більшість яких працює по 8—10 сезонів, а то і більше, без відповідного технічного забезпечення живих затягнутися, чимало хліба буде втрачено. Але за що і де купити запасні частини?

Для придбання запасних частин було взято банківський кредит. Пам'ятаючи про високу ціну хліба, тут не зупинилися перед тим, щоб взяти кредит і під 320 відсотків річних. Але гроші — це ще не запасні частини. Не покладаючись лише на «Агропромтехніку», з Єланця було направлено на заводи-вироботелавачі представників господарств, щоб вони встановили прямі і взаємобудні зв'язки. Скажімо, голові КСП «Нове життя» О. Шелєру було доручено потурбуватися про постачання привідних ремінів до комбайнів. Фактично КСП «40 років Жовтня» зайнялися пошуком і постачанням умовних шин до машин, а КСП «Колос» — аккумуляторів. Вийшло добре і з прямими зв'язками і поставками. Порівняємо: якщо через систему «Агропромтехніки» до господарств району надійшло запасних частин на 250 мільйонів карбованців, то через прямі зв'язки — на три мільярди карбованців. До того ж, запчастини і матеріали, які надходять за прямими зв'язками, набагато дешевші, та й надходили в розпорядження механізаторів саме тоді, коли це було потрібно. Але основний виграв — збережений вро-

жай. І не лише нинішній, а й наступний. Бо кожен день затримки з підготовкою ґрунту до сівби теж вимірюється дорогою ціною хліба.

Характерна деталь. Більшість єланецьких агрономів вже пильнують не нинішній живих, а підготовку ґрунту, насіння до осінньої сівби. Темпи підготовки ґрунту багато вищі, ніж торік. Таке випередження є доброю ознакою, подає надію на те, що нинішній врожай буде зібрано, а наступний — вирощено.

Білант ГОЩУЄНКО.

На знімку: агроном КСП «Прогрес» Надія Матвієнко задоволена якістю насіння.

Фото Олександра КРЕМКА.

То хто усе-таки допоможе і захистить?

Листи з села

Може, справді молоко не потрібне місту?

Ми завжди пишемо про молоко. Але в 1 січні 1994 року гроші нам не випадали. Моловину здавати не одержали й ще з листопада минулого року. А ще доводилося, що Андріївський сировар розхажувався з нашим господарством. Та наш голова правління А. Горкух витратив ці гроші на інші цілі. Людям же відповіли: «Не здавайте молоко, воно мені не потрібне». І не хотіли в державі така скрута з усім, а в місті — з продуктами харчування.

Ми написали скаргу обласному прокурору, але відповіді ніколи не одержали. Де ж нам шукати правду і захист?

Від імені одеситів А. СВІДОУК.
Волиця
Андріївського району
Житомирської області.

Комбайн-каліка не зможе працювати

У нашому господарстві торік силосилася тяжкі умови із збиранням силосної кукурудзи. Не вистачало комбайнів. Комісське райсільгоспуправління порекомендувало нам придбати силосний комбайн КС-26 з доставкою в господарство через одеський виробничо-технічний центр міжгалузевої кооперації «Потенціал». У кінці травня 1993 року і сплатили «Потенціалу» понад 5 мільйонів карбованців. Та у господарство нам комбайн не доставили. А коли запропонували забрати його і у призначений день я поїхав за ним КамАЗом, у село Миколаївку Дніпропетровської області, до районного виробничого об'єднання «Агропромтехніка», комплексників комбайнів не виявилися. Що було робити? Спалив стільки дорогоцінного пального! Довелося брати комбайн-каліку, а потім ще раз гнати машину до Миколаївки за жаткою, а в Одесу — за редуктором. Однак багатьох комплектуючих немає й досі, а невдовзі силосувати кукурудзу.

Ось з якими помічниками і піклувальниками селяни ми зустрілися в «Агро-техніці», де начальником С. Соловйов, головний інженер С. Шиян.

А. БОДАЧІВСЬКИЙ,
інженер колективного
сільгоспідприємства «Загайківське».
Загайківка
Одеської області.

Захистіть мене!

Коли я приймала склад рабоб'єднання «Сільгосптехніка», у мене зникла велика підстава захистити. То лояльний інженер об'єднання В. Стасишин (який був головою приймальної комісії) спочатку викладав мені приймати такий склад, а потім року однієї сплати відсутності звання. І не повідомив і не повідомив про становище на складі голову об'єднання та головного бухгалтера. Після цього моя робота перетворилася на пекло. В. Стасишин вимагав подати заяву про звільнення. Мені не підписувати зобов'язання плати, коли підписувалися, піддаштовував мені великі хабарі, грубо поводився зі мною.

Неодноразово зверталася за захистом до представників Президента у районі, області, до районного відділу міліції. Та ніхто мені не допоміг, не захистив. А в лютому нинішнього року по дорозі додому мене зустрів якийсь незнайомиць, мабуть, наймаєць, і жорстоко побив. У той час, коли я хворіла, мене звільнили з роботи за прогули. Кримінальну справу проти того, хто мене побив, закрили за активної участі В. Стасишина.

Чого ж нині у нас таке безладдя, чому ніхто не хоче захистити просту людину, яка живе чесною працею?

Дем'яніквіч
Дунавецького району
Хмельницької області.

В. НЕДОПТА.

Згоріла школа. І гроші — теж?

Минув рік, як сталася в нашому селі біда: через несправність пічного опалення згоріла школа-дитячирічка. Спочатку адміністрація району, відділ народної освіти, правління колгоспу з розумінням поставилися до нашого нещастя, пообіцяли негайно розпочати будівництво нової школи. Почали заводити цеглу, інші матеріали, виготовили проект нової школи. А потім цегла зникла... Цілий рік наші діти навчалися у дві зміни, в непростованих приміщеннях (дитячому садку, конторі колгоспу), погано освітлених, холодних. Вечорами восени і зимку постійно відключалася електроенергія, зривалися уроки.

Ми сподівалися, що в нинішньому році реставрують стару школу, доки побудують нову. Місцеве сільгосподарське підприємство «Жовтень»

почало було реставрацію. Два місяці тривала відновлювальна робота. Та на цьому все й закінчилося. Кажуть, не має грошей. Виходить, нічого не хиталося дола діти.

Нас неспокійно іще так. Міністерство освіти ніби виділило на будівництво нової школи 200 мільйонів карбованців, але це лише місто не має.

В. КОРЕНЬКА, В. КИРИЛЮК,
І. ІКІНСЬКА та ще 24 мешканці
села Ільїнівка

Шабельня
Ільїнівського району
Вінницької області.

Кому вертоліт, а кому б — по шапці...

Ми, чоловіки, обоє пенсіонери, дожилися до того, що до власної хати не маємо під'їзду, хоч на папері, скріпленому печаткою, він є. Наша сусідка привласнила собі виділену нам дорогу і каже: якщо треба вам до хати, то купуйте вертоліт. Обізвав нас, погрожує убити, посилає жити в інший район. А її чоловік мільйонер, він потурає у всьому своїй дружині.

Вже шість разів ми зверталися до міліції, дівчі в область, до суду, до представників Президента. Допомогти ніякої. Як же маємо жити? Чи немає правди на світі? Чи хто при владі, той може чинити беззаконня?

Г. І. КОСАРІ.

Барвінків
Верховинського району
Івано-Франківської області.

Чи винна незалежність і чим може зарадити редакція?

Замість коментаря

Чому «замість»? Та тому, що коментарі наведені витяги з листів, погодяться, немає потреби. А ось сказати ще про прохання авторів до редакції, вважаю, варто. Бо вони зустрічаються в багатьох листах і не лише від мешканців села.

Так, А. Бодачівський настійно просить редакцію допомогти укомплектувати його комбайн-каліку. Слізно просить допомогти і Косарі. Батьки із села Шабельні просять розшукати гроші, виділені на будівництво школи, і спрямувати їх за призначенням. «Куди не звертаюся, — додає в листі В. Недопта, — скрізь переді мною зачиняють двері, ніде нічого не можна довести, дивляться тільки, хто якого хабаря приніс. Допоможіть мені, беззахис-

ній».

Як і чим може допомогти редакція? Деякі автори сподіваються, що за їхніх листів прийдуть кореспонденти, а вони, як і завжди, розширюватимуть Україну, і справді будуть восторжені. Та як ж там, шановні друзі! Ми ж маємо відносної змоги перевіряти всі події листів і наведені факти. А як же тоді бути там, хто постраждав, кого принижали, хто ніде не може знайти правди і справедливості? Як бути з зарплатками, схожими на ті, з яких одного називав у своєму листі А. Бодачук? Котрий будинок залягав у мене скрізь є друзі, цінити куди хочете, нічого мені не буде. Гайвород, що, мабуть, слід робити, як заповідав колись великий Кобзар: добре вигострити сокиру...

Ось до якого висновку доходить окремі згадані автори листів. То чи не час вжити рішучих і жорстких (згідно із законодавством) заходів до подібних службових осіб і судів? І до тих, до кого звертаються громадяни із скаргами на їх підлеглих, мають регулювати на заяву громадян за службовим становищем.

Що це потрібно неодмінно робити, підказують ось такі красномовні приписки у листах. «Звернутися до редакції, — дописав зазначений А. Бодачівський, — мене змусило гірке розчарування незалежністю України та її керівництвом...»

Даруйте, хіба незалежність винна, що подекуди керівні посади займають нечесні й несправді особи, які не планують ні людей, ні законів, ні держави? А, згадаймо, хіба не було порушень і зловживань до здобуття Україною незалежності? Були. Ще й які! Тільки не про всі говорили й писали відверто. Знали, чим це може обернутися проти скажників.

Всі наші сподівання тепер — на нові державні органи управління, формування яких триває. Адже вони складатимуться з наших з вами представників. Ось тільки чи всі вони і у всьому виправдаються наші сподівання? Якщо й не виправдаються, так є ж у нас і «сокири», і «паліці», і «багони», тобто органи прокуратури, суди, міліція. Тільки вони повинні діяти сміливіше, принциповіше.

Щодо опублікованих листів. Редакція чекає відповідей про вжиті заходи. Оце така наша зброя — обнародувати подібні факти та явища. Інших прав і можливостей у нас немає.

Людмила ГАЛЬЧЕНКО.

Для діла не жаль і консервів

Одноосібний лідер із врожайності зернових на Буковині — Кічманський район, який збирає по 50 центнерів колосових з кожного гектара. Житина проходить без зривів і відчутних втрат, оскільки тут зуміли добре підготуватися до відповідальної пори. Виявилися кмітливість, кічманці забезпечили себе таким дефіцитним нині продуктом, як машинне масло. Один із поставальників — попросив взаємн за нього м'яси консерви і райононе керів-

ництво погодилося на бартер, адже в районі є надлишок м'яса. Консерви швидко виготовив місцевий переробний завод.

У багатьох селянських сім'ях уже відживували, але зернозбиральна техніка продовжує працювати. Тепер вона передислокована на фермерські господарства, а також на обмолочування хліба, виробленого на присадибних ділянках.

— Ми завжди допомагали людям, — сказав голова Кічманської райради Іван Шилейницький. — У фермерів це обмаль власної техніки і наш обов'язок підтримати їх, не даючи пропасти виробленому хлібові.

Василь БАБУХ,
Чернівецької області.

Сьогодні — пальне, завтра — хліб

У розпалі життя на Черкащині. Для їх організованого і своєчасного проведення черкашани запропонували поставити пально-мастильних матеріалів з Одещини та Харківщини джентльменську угоду: на нас сьогодні безперерійно бензин і дизпальне, а ми вам завтра — посівний матеріал озимий пшениці.

Отже, сьогодні — пальне, завтра — хліб! А він, хай не такий багатий, як торік, на Черкащині є. Урожайність озимий пшениці перевищує 40 центнерів. Недобір цього головного хліба якоюсь мірою перекриває ярий ячмін, урожайність котрого становить в середньому 37—38 центнерів з гектара, а в окремих господарствах — понад 60.

А загалом планують отримати на крут 36—37 центнерів зернових. Державний і приватний сектор Черкащини мають дати 1,8 мільйона тонн валового збору зерна, що становитиме 1,2 тис. тонн на кожного мешканця області.

Добра слава лине на Полтавщині про трудівників колективного сільгосподарського підприємства «Перемога» Карлівського району, що його очолює вчений агроном Галина Іванівна Тесленко.

За різних погодних умов тут збирають високі врожаї зернових та інших сільгосподарських культур. Уже перші гектари видали по 47 центнерів зернових. Одрразу після обмолоту валків механізатори готують ґрунт до майбутньої сівби.

Фото Павла
ЗДОРОВИЛА.

Продиктовано в номер

За відомим сценарієм

Опозиційні сили у Чечні заявили про зв'язок влади і про те, що, у принципі, можуть підтримку російського уряду. Однак повідомлення, що надходять із Грозного від очевидців подій, вказують на те, що президент Дудаєв, мабуть, контролює ситуацію, повідомляє «Файншайн таймс». На думку газети, Росія виходила певний час, поки внутрішня опозиція не набере достатньої сили, щоб кинути виклик президентові Дудаєву. Антиконституційний і декларативним назвав глава «уряду народної довіри» Чечні Я. Мамадов оприлюднений чеченською Тимчасовою радою декрет про владу. «Цей документ лише зміцнить позиції Джохара Дудаєва, — заявив Я. Мамадов. — В ситуації, що склалася, у Дудаєва немає нішого виходу, окрім як піти на національне примирення, і я готовий запропонувати йому свої послуги в цьому заради порятунку нації».

Я. Мамадов вважає, що миру можна добитися тільки шляхом скликання з'їзду чеченського народу на родовій основі, оскільки саме це є реальною силою чеченського суспільства.

Лукашенко 'орієнтується' на Кремль

Великого значення надає візитові до Москви перший Президент Білорусі Олександр Лукашенко. Він заявив журналістам, що «чекає багатьох зустрічей в Москві, а особливо від зустрічей віч-на-віч з Борисом Єльциним». «Моя орієнтація у зовнішній політиці — на Росію, приєднати буде віддано саме їй», — сказав він.

Тим часом представник спецслужб країни повідомив, що на території резиденції Президента Білорусі О. Лукашенка днями проникли двоє невідомих. Цей факт підтвердив і керівник президентської адміністрації С. Синицин. Невідомі були затримані відповідними органами. Нині Комітет державної безпеки Білорусі веде розслідування.

Спільні цілі Балтії та Західної Європи

Прем'єр-міністр Великобританії Джон Мейджор вважає, що інтеграція балтійських країн у Європейський Союз «є спільною метою як урядів балтійських країн, так і Західної Європи». Такий висновок він зробив на прес-конференції у Вільнісі за підсумками одноденного робочого візиту до Литви. Разом з тим Джон Мейджор підкреслив, що включення Латвії, Литви, Естонії в європейські структури є поетаним процесом.

Пхеньян готовий до діалогу

Завтра у Женеві поновляться переговори між КНДР і США про нормалізацію двосторонніх відносин і ядерну безпеку на Корейському півострові. Делегация США очолить помічник держсекретаря з військово-політичних питань Р. Галуччі, північнокорейську — перший заступник міністра закордонних справ Кан Сек Чв.

В ім'я миру на Близькому Сході

5 серпня держсекретар США У. Крістофер вирушить у чергову поїздку на Близький Схід. Про це повідомив держдепартамент США. Він відвідає Єгипет, Ізраїль, Йорданію, Сирію і продовжить консультації з лідерами країн регіону з метою досягнення справедливого, міцного і всеосяжного миру на Близькому Сході.

УКРАЇНСЬКИЙ СТИЛЬ В АРГЕНТИНІ

Серед сотень експозицій видавництва зі світовим ім'ям, репрезентованих на Міжнародному книжковому ярмарку в Буенос-Айресі, ми віднайшли українську. Її своєрідною візиткою картошкою були симпатичні дівчатка у вишитих українським орнаментом сукнях. Керував ними комерсант Луїс-Григорій Вовчук.

Як пояснює він мені, його комерція не має до книжок жодного стосунку, зайнявшись, він продає автомобілі. Та на час ярмарку Луїс-Григорій залишив основну роботу. Я активно взявся за пропаганду книжок. Частину їх привезли з Києва, проте основну масу зібрали серед українських емігрантів, що мешають в Аргентині. На стендах — багато літератури з історії України, починаючи з академічних видань до невеличких брошури Симона Петлюри «Український народ». Поряд з ними і дешеві, й пишно оформлені видання іспанською та українською мовами творів Тараса Шевченка, Лесі Українки.

День України на книжковому ярмарку зібрав тут сотні аргентинців, українських емігрантів. Лунали народні пісні, запальні танці виконували дівчата і парубки, для яких рідною була вже іспанська мова, але які блискуче танцювали гопака.

За різними оцінками, в Аргентині мешкає від 300 тисяч до півмільйона етнічних українців. Українська діаспора — одна з найчисленніших. Працелюбні та невибагливі, українці найпер-

шої хвилі еміграції облаштовувалися на землях, невідомих для самих корінних аргентинців. Фактично завдяки українцям були освоєні північно-східні

Долі

терени країни. Сьогодні там чудові плантації чаю і тютюну, закладені українськими поселенцями майже століття тому. Вони ж почали культивувати чай мате, що став національним напоєм аргентинців, хоча тепер в Аргентині мало хто про це знає.

Наступна хвиля української еміграції припадає на роки другої світової війни, та перший повоєнний час. До цієї хвилі, здебільшого строкової, потрапили учасники націоналістичних рухів й антикомуністичних організацій, а також в'язні німецьких концтрастраційних таборів, котрі боялися повернутися на батьківщину через сталінські репресії. У ці роки в Аргентині з'явилася молодь зі східних областей України, звідки кілька мільйонів молодих людей було вивезено на роботи до Німеччини. Багато з них з різних причин не захотіли повертатися

на батьківщину. Молодь добре пам'ята-
ла жорстокі 30-ті роки, голодомор в
Україні й боялася пережити щось по-
добне.

У кінець 50-х – на початку 60-х років спостерігався деякий рух у зворотному напрямку. Частина української еміграції (кілька десятків тисяч), що в роки війни активно підтримувала Радянський Союз, вийшла на батьківщину. Багато з них і нині мешкають в Україні, зберігаючи теплі спогади про Аргентину. Та було й немало таких, хто у 70-ті роки повернувся до Аргентини, бо дуже болісно сприйняв розходження своїх уявлень з тим, що вони побачили в Україні. Найважливішим було: їх усіх, звиклих у Аргентині до одноосібного ведення господарства, затримали в колгоспи.

У ці роки мав місце ще один цікавий феномен. Діти реемігрантів здобули освіту в українських вузах і, приїхавши до Аргентини, стали частиною аргентинської творчої та технічної інтелігенції. До того часу для більшості українських переселенців було обмежено можливості здобути вищу освіту. Прибуття з Радянської України молодого покоління емігрантів, що отримали освіту на батьківщині, вдихнуло нове життя у діаспору.

Олександр ТРУШИН.

Велосипед у Китаї й досі залишається основним засобом пересування. На ньому може розміститися і вся сім'я.

Угорський калейдоскоп

Щоб краще прогнозувати

Угорщина може стати повноправним членом ОЕСР (Організації із співробітництва й розвитку) в 1996 році — 8 червня в Парижі комітет міністр цієї структури, яка об'єднує в своїх лавах 25 країн з розвиненою ринковою економікою, прийняв рішення відкрити можливість для приєднання перед Угорщиною, Чехією, Словаччиною та Польщею. Угорщина перша серед країн регіону ще в грудні 1993 року подала заявку на вступ до ОЕСР. Членство в цій організації є важливим елементом європейської інтеграційної стратегії угорської дипломатії, кінцева мета якої — вступ до ЄС. Угорщина сподівається одержати повноправне членство в ОЕСР до вересня 1996 року, після чого, найраніше, в 1997 році можна буде розпочати переговори про вступ до ЄС. 70 відсотків зовнішньоторгового обороту Угорщини вже сьогодні припадає на країни ОЕСР. Угорці вважають, що зі вступом до цієї організації зможуть краще спостерігати за процесами світової економіки, за прогнозами.

Хіба це інфляція!

1994 року підіймається інфляція у 18—20 відсотків. Масштаби централізованого підвищення цін — менші, ніж торік. Темпи зростання цін у промисловості будуть значно повільніші, ніж на споживчі товари. Зростання доходів населення поки що виявляються лише у зростанні заощаджень, а не споживання. Споживчі ціни за перші три місяці року зросли на 5,7 відсотка (прогнозували 5,9 відсотка), а, рахуючи з березня минулого року, за рік підвищилися на 16,8 відсотка (прогнозували 18,8). На думку уряду, інфляція складатиметься відповідно до попередніх прогнозів, підвищення рівня цін у промисловості становитиме 10 відсотків, а споживчих цін — 18—20 відсотків.

Дыхайце глыбшэ?

Чистота повітря в Угорщині відповідає нормам, запланованим на 2005 рік — угорський уряд схвалив підписання нового протоколу до конвенції щодо забруднення повітря, що розповсюджується через державні кордони. Цей протокол слугуватиме подальшому скороченню викидів в атмосферу сірки, зоб'язавши окремі держави встановити обмеження на її викиди. Угорщина вже 1992 року виконала норми скорочення викидів двооксиду сірки, передбачені для неї першим протоколом на 2005 рік. Скорочення угорського викиду двооксиду сірки досягнуто багато в чому завдяки різкому згортанню промислового виробництва. Довготермінове і надійне скорочення викидів в атмосферу цієї шкідливої речовини має бути досягнуто в першу чергу шляхом оновлення технологій теплових електростанцій, переходом на використання природного газу, бо основна частка викидів двооксиду сірки припадає на електроенергетику промисловості. Наступного десятиріччя з капіталовкладень на енергетику 110—150 мільярдів фунтів (близько 1,1—1,5 мільярдів доларів) слід направити на скорочення викиду сірки.

Проблеми

Етнічні меншини невдоволені

«Таджикистан робить крок до конституційного перетворення на монархіальну державу», — заявив Валерій Юшин, глава місцевої російської громади, маючи на увазі проект нової Конституції цієї країни. Він, як і представники деяких інших національних меншин, звернувшись до міжнародних організацій з вимогою вжити заходів з метою захисту заявою, де містяться критика деяких положень проекту.

Неудовольство викликало, зокрема, те, що розробники нового Основного Закону навідріз відмовилися закритися як конституційну норму багатонаціональний характер народу Таджикистану. Члени держадміністрації не снують, хоча насправді вони становлять 40 відсотків населення.

Сама назва вищого представницького органу республіки — Маджлісі Міллі (національні збори), який має бути створений відповідно до проекту Конституції, є, на думку автора заяви, свідченням мононаціонального характеру парламенту, як і всієї державності.

На доказ останньої тези В. Юшин послався на склад уря-

ду республіки, де серед таджиків «затесався» лише один росіянин — міністр оборони, та й той тут наче у тимчасовому відрядженні. З понад 200 членів парламенту всього лише 3 росіянини.

Нехтування інтересами національних меншин сприйняє, за словами В. Юшина, їх відповідно. Із 495 тисяч росіян і російськомовних, котрі мешкають у 5-мільйонному Таджикистані, з 1989 року виїхало 360—380 тисяч.

Автори записи докоряють керівництву державної служби за зловикористанням та прийняттям закону про рівноправний розвиток і захист інтересів національних меншин. Указ щодо його розробки було підписано два роки тому, проєкт давно готовий, пройшов експертизу, та на порядок денний так і не подався. Законодавці Таджикистану, як відзначено в заяві, вважають більш актуальною для себе розробку документів на зразок закону про лісове господарство або ветеринарну службу.

Юрій КУШКО.

Душанбе.

4 серпня 1994 року. № 147 (897)

Реклама в галузі зв'язку. В центрі уваги — інтереси споживача

Мабуть, усім нам з власного досвіду добре відомо, як довго доводиться чекати, щоб встановити у квартирі телефон. А без нього неможливо нормально спілкуватися, працювати, оперативно одержувати необхідну інформацію. Здавалося б, відійшли у минуле ті часи, коли телефон був розкішню або привілеєм.

То чи є в нас надія без зайвих проблем встановити телефон, не зустрічатися з випадками відвертого ігнорування клієнта у відділеннях зв'язку? Чи приймаються якісь заходи для наближення вітчизняної галузі зв'язку до світового рівня за кількістю телефонів, за технічним оснащенням, за якістю обслуговування?

Після проголошення незалежності України у 1991 р. Міністерству зв'язку було передано функції з управління та регулювання в галузі. В той же час за ним було залишено функції оперативного управління галуззю. Тобто була створена супермонополія, яка, звичайно, захищає відомі інтереси, а не потреби споживача.

Виходячи з завдань, що поставили перед економікою України за умов переходу до ринкових відносин, у тому числі й у галузі зв'язку, необхідно вибрати напрямки та розробити програму демонополізації, розвитку конкуренції, це дасть можливість зробити галузь більш привабливою для інвестування, прискорити її розвиток.

Одним із кроків у цьому напрямку стало здійснення реформи організаційної структури галузі на основі відокремлення міністерства від господарських функцій, об'єднання підприємств за технологічними ознаками і, як наслідок, розподілу поштового та електрозв'язку.

Створення об'єднань та передача їм функцій оперативного управління організацією зв'язку підприємств, що є загальнодержавною власністю, — це перший етап реформи. З 3 січня 1994 р. почали діяти Українське об'єднання поштового зв'язку «Укрпошта» та Українське об'єднання електрозв'язку «Укрелектрозв'язок», яким передано функції оперативного управління в підгалузях зв'язку.

Наступним етапом реформи повинен стати розділ підгалузей поштового та електрозв'язку на регіональному рівні.

Виникає питання: для чого це потрібно? Насамперед — це зменшення монополії на послуги зв'язку. Мета відокремлення електрозв'язку від поштового — поставити в центрі уваги галузі інтереси споживача, більш повно задовольняти його потреби, підвищувати ефективність та якість роботи.

Але є сили, які протистоять здійсненню реформи. Насамперед, це деякі керівники об'єднаних підприємств, які з розділом підгалузей втрачають монополію влади. Підтримують їх у цьому протистоянні органи місцевої влади, які за традиційми централізованого управління звикли працювати з одним керівником.

Враховуючи зарубіжний досвід, можна проаналізувати, що позитивно го дасть реформа. Електрозв'язок, як більш прибуткова підгалузь, відокремившись, більше коштів буде вкладати в розвиток власної мережі. Передусім, у будівництво нових АТС, що дасть можливість швидше вирішувати проблему телефонізації, задовольняти потреби у встановленні квартирних телефонів. Пошта, для поліпшення свого фінансового становища, надаватиме додаткові послуги (продаж цінних паперів, ощадні та банківські послуги, проведення комунальних платежів тощо), значно підвищить ефективність роботи та якість обслуговування.

Не варто роз'яснювати, хто виграє, якщо найбільша мережа поштових відділень буде боротися з клієнтами. Тож неже, дождавшись окремих керівників, маємо забувати про інтереси споживача?

Шляхом розділу пошти й електрозв'язку йдуть країни СНД (Росія, Білорусь, Молдова), така структура вже створена в більшості країн світу.

Звичайно, на шляху реформи є труднощі й проблеми. У багатьох районних вузлах зв'язку пошта й електрозв'язок містяться в одному будинку. Проектом реформи передбачається, що вони залишаться в своїх приміщеннях і надаватимуть усі види послуг зв'язку. Зі складу вузлів бу-

дуть виведені лише підрозділи, що займаються технічним обслуговуванням засобів електрозв'язку. Взаємодійсина цих підрозділів з вузлами зв'язку будуватимуться на основі договорів із взаєморозрахунків.

Побутує думка, що пошта не зможе самостійно працювати, тому що існує тісна взаємодія з електрозв'язком. Але функції, які виконує пошта (доставка газет, пенсій, банківські послуги), значно відрізняються від функцій електрозв'язку. Логічно було б поставити питання про її об'єднання з видавництвами, Пенсійним фондом, фінансовими структурами, які виконують схожі функції.

Але всі ці проблеми не можуть заважати реформі в галузі, їх досить легко вирішити, необхідно лише мати бажання і не чинити опір.

Так, наприклад, у Росії вважали, що після розділу поштові підприємства стануть збитковими, для компенсації витрат їм було виділено кошти з бюджету. Та дотація не знадобилася, бо завдяки розширенню видів послуг підгалузь змогла працювати і розвиватися на зароблені кошти. В західних країнах (Франція, Німеччина, Великобританія та інші) вже з другого року відокремлення поштові підприємства за рахунок впровадження нових видів послуг стали прибутковими і мали змогу значно розширити матеріально-технічну базу.

Процес відокремлення пошти від електрозв'язку складний, але його необхідно проводити на всіх рівнях, насамперед, в інтересах споживачів.

Міністерству зв'язку, його апарату зручніше і звичніше було б працювати за старою схемою, але саме воно стало ініціатором реформи у галузі, яка сприятиме подальшому розвитку засобів зв'язку, розширенню видів послуг, поліпшенню ефективності та якості роботи. Безперечно, реформа порушить існуючий монополізм зв'язку, викличе хворобливу реакцію, але вона виправдає поставлену мету — підняти інтереси споживача над відомчими.

Прес-центр Мінзв'язку.

Кримінальний тиждень

Хотів «вести перед» з пісочком

В одному із сіл Черкаської області затримано комбайнера колективного сільгосппідприємства «Розішанське». Мамчур, який учорішнісав пісок у двигун комбайна комбайнера Василенка. Як пояснив затриманий, таким чином він намагався випередити свого суперника у боротьбі за збирання врожаю 1994 року.

Майстерню фальшивомонетників

виявили співробітники міколайської міліції під час проведення оперативних заходів з боротьби зі злочинністю. Члени підпільного «монетного двору» виготовляли фальшиві купюри вартістю 50 тисяч карбованців. У них вилучено кліше та значну суму виготовлених грошей.

Мати-вбивця

До Макіївської РБС Донецької області з повинного звернулася місцева жителька М., яка повідомила, що втопила у водоймичі трьох своїх дітей (1992—1994 років народження). З'ясувавши мотиви цього жахливого злочину.

Гріють руки на спиртному

Співробітники міліції викрили директора малого підприємства «Арарат» (Херсонська область) громадянина С., який без відповідного дозволу організував виготовлення алкогольного напою «Настояк лимонна» і реалізовував її на території України та Росії. Підприємство також приховував від оподаткування значну суму прибутків, з нього мають стягнути 848 мільйонів карбованців.

А в Миколаєві затримано місцеву жительку Гомязову, яка систематично скопувала у державному магазині пиво і перепродавала його на ринку за підвищеними цінами. Тільки протягом липня вона отримала майже 8 мільйонів карбованців наживи. На жаль, такий «заробіток» став для багатьох жителів України нормою життя.

Минулого тижня працівники міліції розкрили 273 тяжкі контрольні злочини, у тому числі 19 вбивств, 6 фактів нанесення смертельних тілесних ушкоджень, 7 гвалтувань, 11 розбійних нападів та інші.

У затриманих правопорушників вилучено автомат, 10 пістолетів, 3 гвинтівки, 8 мисливських рушниць та обрізів, 14 одиниць саморобної вогнепальної зброї, 22 гранати та понад 1,6 тисячі патронів до різної зброї.

Виявлено 649 фактів, пов'язаних з незаконним обігом наркотиків. Перепинено діяльність 7 злочинних груп наркоділків. Порушено 488 кримінальних справ, у тому числі 13 — за збуг. Затримано 706 осіб. Вилучено понад 1,2 тони наркотичної сировини.

Станіслав КОЛУДЕНКО, начальник прес-центру МВС України.

Спорт

На аренах країни і світу

Художня гімнастика. Українська гімнастка Катерина Серебрянская стала володаркою срібної медалі в багатоборстві на Іграх Доброї волі, що проходять у Санкт-Петербурзі. А «золото» дісталось москвичці Аміні Заріповій.

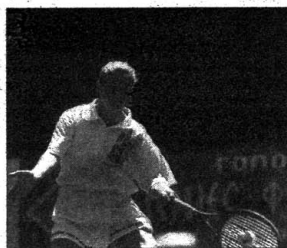
Стрибки у воду. На чемпіонаті Європи серед юніорів, який проходить у Чехії, переможцем на метромому трампліні став Стефан Арно з Німеччини. Ярослав Мажошич (Україна) був другим, а італієць Франсіско Пріорі — третім.

Авіамоделний спорт. У Києві триває фестиваль «Крила України-94». Нагадаємо, що до його програми входять етап розіграшу Кубка світу з авіамоделного спорту на Кубок Олега Антонова, юніорський чемпіонат світу та дорослий чемпіонат Європи. А в суботу на аеродромі «Чайка» пройде велике авіаційне свято, в якому окрім спортсменів участь візьмуть й пілоти ВПС України.

Хокей. Видатний хокеїст Маріо Лем'є може назавжди залишити спорт. «У свої 28 я почуваюся на 20 років старшим. Можливо, я піду вже нинішнього

літа», — заявив супернападаючий клубу «Пітсбург Пінгвінс». Раніше Лем'є, якого замучили хвороби і травми (нагадаємо, що в січні минулого року лікарі знайшли у знаменитого спортсмена хворобу Ходжкіна, а в сезоні, що минув, у нього загострилась біль у спині), планував пропустити сезон 1994/95 і повернутися на майданчик роком пізніше. Однак зусилля лікарів поки що не приносять ефективних результатів, і хокеїст все більше схильється до думки про остаточне розлучення з активним спортом. Минулого сезону Лем'є провів лише 22 гри, в яких закинув 17 шайб і зробив 20 результативних передач.

Теніс. На сьогоднішній день десятка найкращих тенісистів світу має такий вигляд: 1. Піт Сампрас (США), 2. Горан Іванішвіч (Хорватія), 3. Серхі Бругера (Іспанія), 4. Стефан Едберг (Швеція), 5. Міхаель Штітг (Німеччина), 6. Майкл Чанг (США), 7. Андрій Медведєв (Україна), 8. Тодд Мартін (США), 9. Джим Кур'є (США), 10. Альберто Берасатеґу (Іспанія).

На знімку: киянка Олена Татаркова, яка поступово вийшла на передові позиції у вітчизняному тенісі. У дівчини, якій незабаром виповниться вісімнадцять, — яскраво виражений характер лідера. А це Олена не по роках мудра і розсудлива. Це допомагає їй досить успішно виступати й на численних міжнародних турнірах.

Фото Валерія СОЛОВЬОВА (Українафот).

Голос України

Засновник — Верховна Рада України.

Видавець — Президія Верховної Ради України.

252019, м. Київ-49.

вул. М. Грушевського, 5.

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Перший заст. головного редактора А. ГОРЛОВ.

Редколегія: О. БУЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (в.о.заст. головного редактора), І. ГРУШКО, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, С. ПРАВДЕНКО (головний редактор), Б. СИДОРЕНКО (заст. головного редактора), А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДА (заст. головного редактора).

Адреса редакції: 252047, Київ-47.

вул. Нестерова, 4.

• ТЕЛЕФОНИ: для дозвонів — 441-88-23; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.

• Рукописи не повертаємо.

• Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

Свідчення про реєстрацію періодичного друкованого видання — КІП № 1 від 18.09.1990 р.

• За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодач.

• Редакція не забирає підписи авторів публікацій.

• За точність висловлених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень.
(врім неділі й понеділка)
українською і російською мовами.
Індент 60955.
Тираж 380399.

Комбінат друку видавства «Голос України»
252047, Київ-47,
проспект Перемоги, 50.
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0
Зам. 0311147.

Газету набрано і зверстано в комп'ютерному центрі «Голос України».